

แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

นางสาวพลอยระพี ชลวณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

MOTIVATION EFFECTING TO DOMESTIC TOURISM OF THE ELDERLY
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Ployrapi Cholvanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ
ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวพลอยระพี ชลวณิช

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ชัย อินทิราภรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพรัตน์ พบลาภ)

พลอยระพี ชลวณิช : แรงจูงใจที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร. (MOTIVATION EFFECTING TO DOMESTIC TOURISM OF THE ELDERLY IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสูตร.ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล,136 หน้า.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แรงจูงใจที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความแตกต่างของ แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ของผู้สูงอายุ ใน กรุงเทพมหานครระหว่างเพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้สูงอายุชาวไทยที่มี อายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในสังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Muti-Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นและได้ทดสอบคุณภาพ มีค่า ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.93 มีค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way : ANOVA) หรือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การทดสอบรายคู่โดยวิธี ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least significant difference : LSD) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 65 - 69 ปี แต่งงานแล้ว มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพก่อนเกษียณคือรับราชการ อาชีพปัจจุบันคือไม่ได้ทำงาน มีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่า 10,000 บาท
2. วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวคือ การพักผ่อนหย่อนใจ โดยใช้รถเช่าเป็นพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง มักจะเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน มีช่วงเวลาที่มักเดินทางท่องเที่ยวคือวันเสาร์ - อาทิตย์ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท ชอบท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากเพื่อน
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอยู่ในระดับ มาก ยกเว้นแรงจูงใจทางสถานภาพ และชื่อเสียงอยู่ในระดับน้อย
4. เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า แรงจูงใจทางกายภาพและแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สาขาวิชา..... วิทยาศาสตร์การกีฬาลายมือชื่อ.....
ปีการศึกษา.....2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสูตร.....

5478317739 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: MOTIVATION / DOMESTIC TOURISM / THE ELDERLY

PLOYRAPI CHOLVANICH: MOTIVATION EFFECTING TO DOMESTIC TOURISM OF
THE ELDERLY IN BANGKOK METROPOLIS. ASST.PROF.SUCHART
TAWEEPORNPATHOMGUL, Ph.D., 136 pp.

The purpose of this research was to study and compare the motivation effecting to domestic tourism of the elderly in Bangkok Metropolis amongst gender, education level and average income. Samples of this survey were 400 Thai elderly both males and females who were 60 up and also members of Bangkok Elderly Club. Questionnaires were implemented in accordance with the outcome of 0.93 Content Validity and 0.83 Reliability as a survey tool by using multi-stage sampling method and data was analyzed statistically using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistic value (t-test) and One-way analysis of variance: ANOVA F-test statistic value (F-test). The multiple comparison using Least significant difference : LSD method was employed If the results had been significantly different at the level .05. This study results found as follow:

1. The majority of respondents were married females aged between 65-69 with below bachelor's degree education level. Most of them worked as government officers before retiring and they were already unemployed with average income under 10,000 THB/month.

2. The main objective of their travels was relaxing. Mode of transportation was rental cars. They always traveled on weekend with friends and spent 1-2 days for the trip with under 1,000 THB expenditure each time. They enjoyed natural tourist destinations and they had tourist information from their friends.

3. The majority of respondents were motivated at high satisfaction level in all aspects except the status and prestige motivation which was in low level.

4. When compare motivation effection to domestic tourism of respondents to gender, it indicated that there was statistical significant differences at .05 level in status and prestige motivation.

5. When compare motivation effection to domestic tourism of respondents to education level, it indicated that there were statistical significant differences at .05 level in physical motivation and interpersonal motivation.

6. When compare motivation effection to domestic tourism of respondents to average income, it indicated that there was no significant differences.

Field of Study : Sports Science Student's Signature.....

Academic Year : 2012 Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ กรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาภ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.โสภณทิพย์ สุทธยาธร อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา อาจารย์ ดร. อัญญา นิลนพคุณ พันโทนายแพทย์ยศวีร์ วงศ์เจริญ และ พันโทหญิงกรองแก้ว เจนแจษฎา ที่ได้ให้ความกรุณา ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและให้คำแนะนำให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน บุคลากรทุกๆ ท่าน เพื่อน รุ่นพี่ และรุ่นน้องคณะ วิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในชมรมผู้สูงอายุสังกัดสหพันธ์ชมรม ผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครที่สละเวลาให้เวลาร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายพีระพล - นางดัชนี ชลวณิช บิดามารดาที่ได้ให้กำเนิด ทุ่มเททั้ง แรงกายและแรงใจเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน สนับสนุนอย่างเต็มที่และยังเป็นกำลังใจที่คอยผลักดันให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ รวมทั้งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายประเสริฐ - นางบุญเลิศ ชลวณิช คุณปู่คุณย่า นางสุดารัตน์ พัฒนธนากรกุล คุณอา ร้อยเอกหญิงธิษณาภา - ร้อยโทหญิงจุฑาทิพย์ วุฒิรัตนฤทธิ พี่สาว นายฐิติพันธ์ เตชไกร ชนะ พี่ชาย และนายพชร ชลวณิช น้องชาย ที่คอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านทั้งที่ได้กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึง จึงขอ กราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้คุณประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่คณาจารย์ผู้ให้ความรู้ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้ความรู้และ ทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	4
คำจำกัดความของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว.....	16
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว.....	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	41
ประชากร.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44

	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจคุณภาพ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	61
การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศ ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ แตกต่างกัน.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	115
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการทำวิจัย.....	128
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	136

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	49
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	49
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส	50
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	50
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพก่อนเกษียณ	51
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพก่อนเกษียณ	52
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ปัจจุบัน	52
8	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว	53
9	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว	54
10	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้ร่วมเดินทาง	55
11	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว	56
12	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ช่วงเวลาที่มักเดินทางท่องเที่ยว	57
13	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม จำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง เฉลี่ยต่อครั้ง	58
14	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม แหล่งท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางไปเที่ยว	59
15	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม แหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	60

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลแรงจูงใจทางกายภาพ.....	62
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลแรงจูงใจทางวัฒนธรรม.....	63
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลแรงจูงใจระหว่างบุคคล.....	64
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง.....	65
21	การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ	67
22	การเปรียบเทียบแรงจูงใจ ทักษะกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศ.....	68
23	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ.....	70
24	การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ.....	71
25	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ.....	72
26	การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างระดับการศึกษา.....	73
27	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพระหว่างระดับการศึกษา.....	74
28	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมระหว่างระดับการศึกษา.....	75
29	การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลระหว่างระดับการศึกษา.....	76
30	การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่องส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนใหม่ๆ หรือเกิดมิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	77
31	การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลรายการย่อยเรื่องส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	77

ตารางที่	หน้า
32	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงระหว่างระดับการศึกษา..... 79
33	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงรายการย่อยเรียงจะเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง โดยเปรียบเทียบเป็น รายคู่..... 80
34	การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อตารางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 81
35	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 82
36	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรียงท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 83
37	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรียงแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและ ดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 84
38	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรียงแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่น เพียงพอ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 85
39	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 86
40	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมรายการย่อยเรียงจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการ อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 87
41	การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 88
42	การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 89
43	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงรายการย่อยเรียงจะ เดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์และการสาธารณสุขที่เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้ประชากรโลกมีสุขภาพอนามัยดี การเกิดที่เพิ่มขึ้น อัตราการตายที่ลดลง รวมทั้งการคุมกำเนิด ที่ได้ผลดี ทำให้ประชากรโลกมีอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้น เป็นผลทำให้ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับสัดส่วนประชากรโลก อ้างอิงได้จากองค์การสหประชาชาติที่กล่าวว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุของโลกจะเพิ่มขึ้น และประเทศใดที่มีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมดถือเป็นประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ ส่วนประเทศที่มีประชากรที่มีอายุ ตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7 ของจำนวนประชากรทั้งหมดถือเป็นประเทศที่เป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จนทำให้ปัจจุบันโลกที่อยู่ในสังคมผู้สูงอายุจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริงในอีกไม่เกิน 40 ปีข้างหน้า (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555: ออนไลน์)

ประชากรผู้สูงอายุโลกจากเดิมในปีพ.ศ. 2538 มีประมาณ 542 ล้านคน มีการคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ในปี พ.ศ. 2568 จะมีจำนวนผู้สูงอายุโลกโดยรวมเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 1,181 ล้านคน และในปี พ.ศ. 2593 คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนผู้สูงอายุเป็น 1,969 ล้านคน (วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555: ออนไลน์) ส่วนสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย จำนวนประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้นมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 และด้วยจำนวนของประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย ที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก จากการคาดการณ์ ประชากรของประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2551 ที่มีจำนวนประชากร 66.48 ล้านคน จะเพิ่มในปีพ.ศ. 2568 เป็น 70.65 ล้านคน ซึ่งประชากรวัยสูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะเพิ่มขึ้นจาก 4.02 ล้านคน เป็น 17.74 ล้านคน และจากการคาดคะเนแล้วจำนวนประชากรผู้สูงอายุยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกมากในอนาคต ทำให้เชื่อว่าอีกไม่นานประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (วารสารยุติธรรม , 2556) อัตราประชากรสูงอายุของประเทศไทยนั้นมีความสัมพันธ์ต่อ

ประเทศเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้สูงอายุ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ เพราะมีการสั่งสมประสบการณ์มาทั้งชีวิต ถือได้ว่าผู้สูงอายุเป็น คลังปัญญาของประเทศชาติ และผู้สูงอายุยังเป็นวัยที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านฐานะ คือ พ้นจากการประกอบอาชีพและภาระทั้งหลาย รวมทั้งยังมีรายได้จากเงินบำนาญ เบี้ยยังชีพจากรัฐบาล เงินที่เก็บออมมาตลอดชีวิตการทำงาน และเงินเลี้ยงดูจากบุตรหลาน นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังมีเวลามากกว่าวัยอื่นๆ อาจทำให้ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม เกิดความเหงา ว้าเหว่ กว้างขวางร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นทางเลือกที่สามารถช่วยให้ผู้สูงอายุได้เปิดโลกทัศน์ ช่วยลดอาการซึมเศร้าได้ มีการพัฒนาทางอารมณ์ดีขึ้น คือ มีการตอบสนองต่อปฏิกริยาทางด้านลบน้อยลง (Nord, 1998) เพราะการท่องเที่ยวที่จัดเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดหนึ่งซึ่งช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้กับผู้เข้าร่วม ทุกเพศ ทุกวัย ก่อให้เกิดทั้งอารมณ์สุขสนุกสนานและสุขสงบ ช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ เปลี่ยนทัศนคติ ช่วยให้เกิดการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม เกิดความท้าทายแก่ผู้เข้าร่วม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรผู้สูงอายุซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความพร้อมทั้งทางฐานะและเวลาที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ดังนั้นประเทศไทยนั้นควรจะเตรียมรองรับสังคมที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์นี้ ทำให้ประชากรผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญาจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ประกอบด้วยประชากรทั้งหมด 5.7 ล้านคน จำนวนผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2553 มีทั้งสิ้น 6.93 แสนคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 9.24 ของจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 12.15 ของจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553: ออนไลน์) และประชากรในกรุงเทพมหานครยังเป็นจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในปีพ.ศ 2549 เท่ากับ 308,707 บาท และในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 365,619 บาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553) จากตัวเลข รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เห็นได้ว่าผู้สูงอายุที่อาศัยในกรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการเข้าร่วมการท่องเที่ยวสูง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการพิจารณาเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตของตลาดนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุที่สูงขึ้นร้อยละ 4-5 ของทุกปี เป็นผลมาจากจำนวนประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นทุกปี นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนี้มีเวลาว่างมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น เพราะครบเกษียณจากงานแล้ว ภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวลดลง และยังเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง มีศักยภาพในการจับจ่าย ทำให้สามารถใช้ชีวิตช่วงที่เหลือไปกับการพักผ่อน และท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ ที่ตนเองอยากไป โดยอาจเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองหรือไปกับครอบครัว ซึ่งประเทศไทยมีสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมากมายสามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุได้ แต่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นตลาดที่เข้าถึงได้ยากเพราะมีความฉลาด เป็นวัยที่สังคมนับประสพการณ์มากกว่าวัยอื่นๆ ที่มีอายุน้อยกว่า ดังนั้นนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงต้องการบริการและสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองและคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป (สุดาพร วรพล, 2542)

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนาทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและขั้นสูงเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การทราบถึงแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เหมาะสมตามความต้องการของผู้สูงอายุ และจะก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นแก่ประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึง สนใจศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครระหว่างเพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ผู้สูงอายุชาวไทยที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิง ที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในสังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 32,405 คน (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2555: ออนไลน์) เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกที่ชัดเจนและแน่นอน เพียงพอต่อการวิจัยในครั้งนี้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่ผลักดันให้ผู้สูงอายุเดินทางท่องเที่ยวตามความต้องการของตนเอง ได้แก่ แรงจูงใจทาง กายภาพ (Physical Motivation) แรงจูงใจทาง วัฒนธรรม (Culture Motivation) แรงจูงใจทาง ระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) และแรงจูงใจทาง สถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation)

แรงจูงใจทางกายภาพ หมายถึง แรงจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย กิจกรรมทางกาย การพักผ่อนหย่อนใจที่ทำให้ผู้สูงอายุเดินทางท่องเที่ยว

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้สูงอายุเดินทางท่องเที่ยว อันเป็นแรงจูงใจที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ศิลปะ ประเพณี วิถีชีวิต สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

แรงจูงใจระหว่างบุคคล หมายถึง แรงจูงใจที่อยากจะรู้จัก พบปะ ผู้คนใหม่ๆ จากการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง หมายถึง แรงจูงใจในด้านความต้องการแสดงศักยภาพ ความสำคัญของผู้สูงอายุ

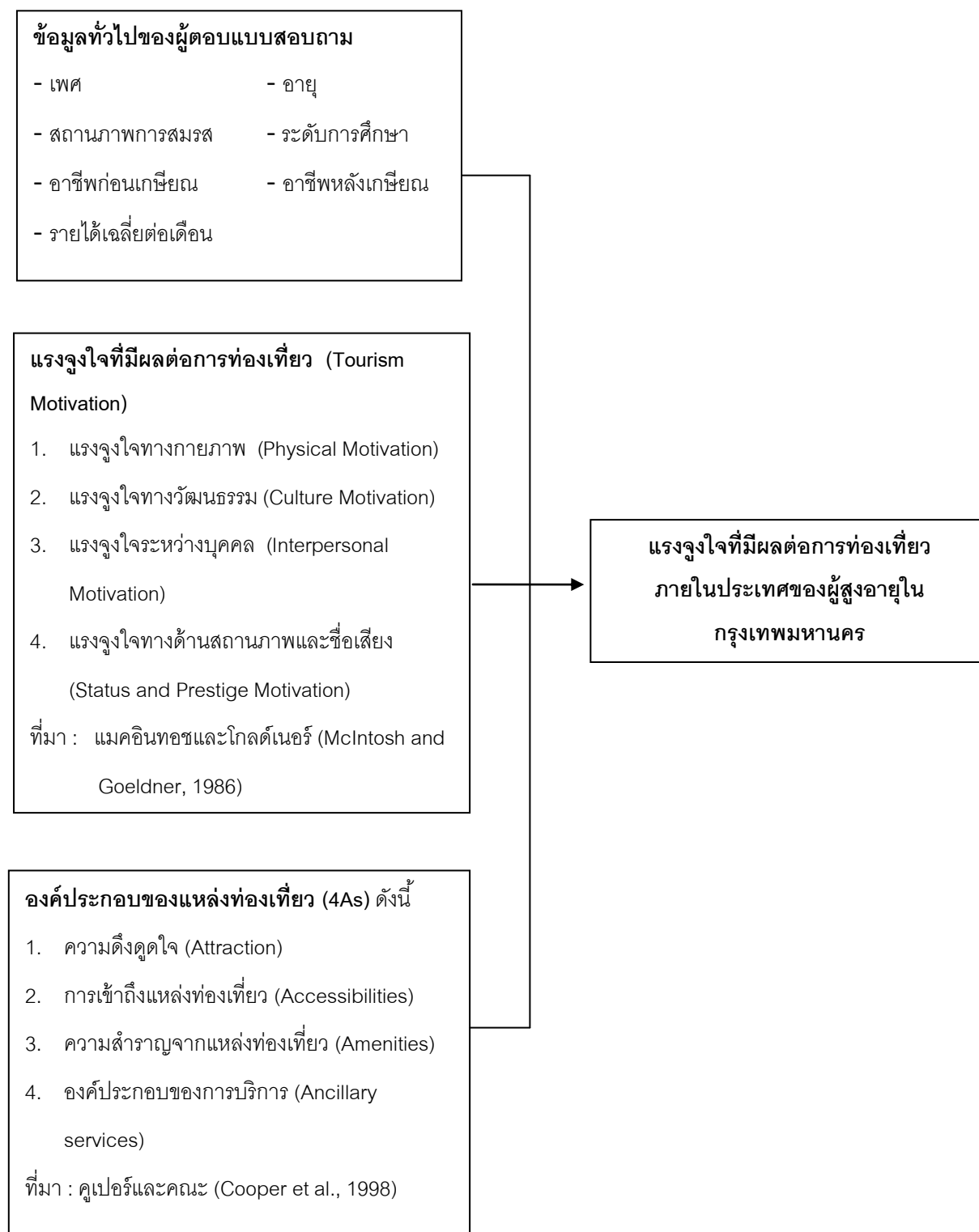
การท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง การเดินทางของผู้สูงอายุจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นการชั่วคราว และต้องเป็นการเดินทางอยู่ภายในราชอาณาจักรไทยเท่านั้น

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิงที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในสังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. ทำให้ ทราบถึงแรงจูงใจที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งหน่วยงานรัฐ และเอกชนสามารถนำไปกำหนด กลยุทธ์ ในการส่งเสริม พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้รองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในอนาคตได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์มักจะเลือกเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสุขทั้งสุขสงบและสุขสนุกสนาน การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากถิ่นที่อยู่เดิมไปยังที่ต่างๆ เป็นไปด้วยความสมัครใจ และไม่ใช่ว่าการประกอบอาชีพเพื่อเกิดรายได้

ความหมายของการท่องเที่ยว

ได้มีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้หลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ว่าคือการท่องเที่ยว คือ การเดินทางตามเงื่อนไข การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้คำจำกัดความตามที่องค์การการท่องเที่ยวโลกกำหนดขึ้นที่กรุงโรม เป็นหลักในการจัดบันทึกรวบรวมสถิติจำนวน “นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ” (International Tourists) หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน และไม่มากกว่า 90 วัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2543) โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อ

1. มาท่องเที่ยว พักผ่อน มาเยี่ยมญาติ หรือมาเพื่อการพักผ่อน
2. มาร่วมประชุมหรือเป็นตัวแทนของสมาคม ผู้แทนศาสนา กีฬา ฯลฯ
3. มาเพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ใช่เพื่อมาทำงานหารายได้
4. มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอด ณ ท่าเรือ แม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

การท่องเที่ยว ประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (นิคม จารุมณี, 2544)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization หรือ WTO) ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยว ว่าคือการเดินทางเพื่อความบันเทิงรื่นเริงใจ เยี่ยมญาติ หรือการไปร่วมประชุม แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลักเป็นฐานหรือไปพำนักอยู่เป็นการถาวรและยังได้ให้คำจำกัดความของคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ศรัญญา วรากุลวิทย์, 2546)

ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว ในหลักการแล้วอาจกำหนดได้โดยเงื่อนไข 3 ประการดังต่อไปนี้

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary)
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ (Voluntary)
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือรายได้

ในปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่าเนื่องจากคำว่าแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) เป็นคำที่กินความหมายกว้างขวางขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่จะสามารถใช้เปรียบเทียบซึ่งกันและกันต่อไปโดยเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า “ผู้มาเยือน” (Visitors) แทนคำว่า “นักท่องเที่ยวค้างคืน” (Tourists) ซึ่งคำว่า ผู้มาเยือน (Visitors) หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปยังประเทศที่ตนมิได้พักอาศัยอยู่เป็นประจำด้วยเห็นผลใดๆ ก็ตามที่มีไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหารายได้โดยคำว่า “ผู้มาเยือน” จะหมายรวมถึงผู้เดินทาง 2 ประเภท ดังนี้

1.นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ (Local Accommodation) และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักฟื้น ทัศนศึกษา ประกอบศาสนกิจร่วมการแข่งขันทennis กีฬา ติดต่อธุรกิจ ร่วมประชุม สัมมนา เป็นต้น โดยแยกตามลักษณะหลักของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1.1 International Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่เกิน 60 วัน

1.2 Domestic Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน อาจเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย เดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางอะไรก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายในการทำงานหารายได้และระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น ผู้เดินทางมากับเรือสำราญ (Cruise) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ในทำนองเดียวกันคือ

2.1 International Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรระหว่างประเทศ

2.2 Domestic Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรภายในประเทศ

ทั้งนักท่องเที่ยวประเภท Tourist และ Excursionist เป็นกลุ่มนักเดินทาง (Travelers) ที่สามารถติดตามการเดินทางและจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้

สำหรับประเทศไทยก็ได้ยึดถือคำจำกัดความที่ได้กำหนดขึ้นที่กรุงโรมนี้เป็นหลักในการจดนับสถิติจำนวน “นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ” ซึ่งสรุปแล้วก็หมายถึงชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน (24 ชั่วโมง) และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาเพื่อ

1. ท่องเที่ยวพักผ่อน มาเยี่ยมญาติหรือเพื่อมาพักผ่อน ฯลฯ
2. ร่วมประชุมหรือเป็นตัวแทนของสมาคม ผู้แทนศาสนา นักกีฬา ฯลฯ
3. เพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ใช่เพื่อทำงานหารายได้
4. มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอด ณ ท่าเรือ แม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

ปราโมชณ์ รอดจรัส (2547) ได้กล่าวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว (Tourism) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายแง่มุม จากนิยามขององค์การสหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2506 ให้คำจำกัดความว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง ซึ่งมีเงื่อนไข 3 ประการคือ

1. มีการเดินทางที่ไม่ได้ถูกบังคับเพื่อสินจ้าง
2. มีจุดหมายปลายทางที่จะไปอยู่เป็นการชั่วคราว แล้วต้องเดินทางกลับไปที่อยู่หรือภูมิลำเนาเดิม

3. มีความมุ่งหมายในการเดินทาง ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำ

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นภาพใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจทางการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกหากเทียบกับธุรกิจอื่นๆ ที่เป็นรายได้เดี่ยวๆ ด้วยกัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550)

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทาง จะต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการเป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การพักผ่อน และ การกินอาหารนอกร้าน (นิศา ชัชกุล, 2551)

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อน เที่ยวชม เพลิดเพลินหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพ (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552)

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น เพื่อหาความรู้ การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมประเภทการให้บริการ อีกทั้งการท่องเที่ยวยังมีความเกี่ยวเนื่องที่ทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่างๆ การจ้างงาน ก่อให้เกิดการลงทุน ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้อันดับหนึ่งให้แก่ประเทศและเป็นอุตสาหกรรมที่ผลักดันให้

เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โคนเป็นการเดินทางจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหรือหาความรู้ รวมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจ และไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2553: ออนไลน์)

จากความหมายของการท่องเที่ยวข้างต้น ผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง เป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์ใดๆ โดยการเดินทางท่องเที่ยวนั้นจะต้องไม่เป็นไปเพื่อการหารายได้เลี้ยงชีพ

รูปแบบของการท่องเที่ยว

ดุษฎี ชุมสาย และฉวีพันธ์ พรหมโยธี (2527) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายๆ อย่างต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คือการท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อนในวันหยุด การแสวงหาความสนุกสนาน ความบันเทิง การเที่ยวชมสถานที่ การแสดง กีฬา นันทนาการ ฯลฯ
2. การท่องเที่ยวเพื่อทำธุรกิจ คือการเดินทางของนักธุรกิจโดยมีกิจกรรมด้านธุรกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็มีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนประกอบ การท่องเที่ยวประเภทนี้จะทำรายได้สูงมากเนื่องจากนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีเดินทางตลอดปี และมีกำลังใช้จ่ายสูง
3. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลจิตใจ มักเป็นการท่องเที่ยวที่จัดให้แก่พนักงาน ลูกจ้างของบริษัทและหน่วยงานต่างๆ ที่ทำประโยชน์ให้แก่หน่วยงานและบริษัทนั้นๆ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อธุรกิจด้วยก็ได้
4. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์เพื่อเข้าไปร่วมประชุมสัมมนา หรือชมการแสดงสินค้า เป็นต้น
5. การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษเฉพาะกลุ่ม เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การแข่งขันกีฬา การเที่ยวชมธรรมชาติ เป็นต้น

ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมประเทศ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า อุตสาหกรรมบริการเกี่ยวกับนันทนาการกลับมีบทบาทสูงมากขึ้น นอกจากจะสามารถนำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศมาให้แก่ประเทศชาติเป็นจำนวนมากแล้ว ยังช่วยในการสร้างงานและช่วยกระจายความเจริญออกไปสู่ส่วนภูมิภาคได้เป็นอย่างดีอีกด้วย เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประกอบด้วยธุรกิจมากมายหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม จึงเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญยิ่ง การลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ช่วยสร้างงาน อาชีพ อีกหลายแขนงและเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจรวมทั้งทางด้านสังคม การท่องเที่ยวยังเป็นการพักผ่อนที่ช่วยลดความตึงเครียดพร้อมๆ กับสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้มาเยือนและเจ้าของท้องถิ่น

นิศา ชัชกุล (2551) กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าได้แก่ด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นและนำไปสู่การจ้างงานและการกระจายรายได้ของประชาชนทั่วทั้งประเทศ ก่อให้เกิดอาชีพใหม่รวมทั้งสร้างความเจริญไปสู่ท้องถิ่นอีกด้วย ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าของประเทศและผู้มาเยือน สร้างความสามัคคีของคนในประเทศของตน

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อประเทศไทยว่า มีผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้อย่างมหาศาล อันมีผลต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมประเทศนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ กระจายรายได้ไปสู่วงกว้างสามารถสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างสรรค์ความเจริญไปยังพื้นที่ต่างๆ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน อีกทั้งการท่องเที่ยวยังเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ต้องลงทุนอะไรมาก เพราะอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีความสำคัญต่อการสนับสนุนการฟื้นฟูการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตต่างๆ อันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และยังช่วยเสริมสร้างสันติภาพไมตรีให้มีความมั่นคงเป็นการช่วยบรรเทาสันติภาพแก่โลกอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปความสำคัญของการท่องเที่ยวได้ดังนี้ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีผลต่อโครงสร้างและระบบต่างๆ ของประเทศ ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

ฮุสตัน (Houston J., 1985) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจว่า หมายถึง องค์ประกอบที่กระตุ้น และกำหนดทิศทางของพฤติกรรม

อารี พันธุ์ณี (2534) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง การนำปัจจัยต่างๆ ที่เป็น แรงจูงใจมาผลักดันให้ตัวบุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุสู่จุดหมายหรือเงื่อนไขที่ ต้องการปัจจัยต่างๆ ที่นำมาใช้อาจจะเป็นเครื่องล่อ รางวัล การลงโทษ การทำให้เกิดการตื่นตัว รวมทั้ง การทำให้เกิดความคาดหวัง เป็นต้น

อริยา คูหา (2545) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะบรรลุ เป้าประสงค์ หรือความรู้สึกที่กระตุ้น หรือเร้าการกระทำ เป็นพลังภายในที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจ คือ สิ่งใดๆ ที่อยู่ในภายในตัวบุคคลเป็นสิ่งที่กระตุ้น ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ตนเองมุ่งหมายเอาไว้

ทฤษฎีแรงจูงใจ

มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน ฉลของศรี พิมลสมพงษ์ , 2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของ มนุษย์ที่สำคัญๆ และคิดค้นทฤษฎีแรงจูงใจที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation) ซึ่งมาจากข้อสมมุติฐานดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด ถ้าความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ โดยไม่มีสิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
2. ความต้องการของมนุษย์มีการเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย เมื่อความ ต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะถูกเรียกร้องให้ตอบสนองทันที
3. มนุษย์จะแสวงหาความต้องการที่สำคัญที่สุด หรือมากกว่าก่อน และจะสนใจความต้องการ ที่มีผลสำคัญรองลงมาในลำดับต่อไป

และมาสโลว์ยังได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็นขั้นๆ เริ่มจากขั้นที่ต่ำที่สุดไปสู่สูง จัดลำดับมีทั้งสิ้น 5 ระดับขั้น โดยเริ่มต้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานทางด้านร่างกายของมนุษย์ไปสู่ จุดยอดคือความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตน โดยก่อนที่มนุษย์จะมีความ ต้องการขั้นสูงๆ ได้นั้นก็ต้องได้รับการตอบสนองของความต้องการในขั้นต้นเสียก่อน ดังนี้คือ

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการที่เป็น พื้นฐานสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่อร่างกายและการดำรงชีวิต เช่น อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ฯลฯ

ระดับที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการการปกป้อง คุ้มครอง ความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ได้แก่ ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อาชญากรรม และการเดินทางท่องเที่ยว ฯลฯ

ระดับที่ 3 ความต้องการได้รับการยอมรับของสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วม การให้และได้รับความรัก, ความเป็นมิตร ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน หมู่คณะและ สังคม ฯลฯ ความต้องการในขั้นนี้หากเป็นคนที่ขาดมากก็จะต้องต้องการมาก

ระดับที่ 4 ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ตนเองมี คุณค่าในสายตาของผู้อื่น ได้แก่ ความต้องการมีชื่อเสียง, มีความรู้, ความสามารถ, ความสำเร็จ, มี ศักดิ์ศรี, เกียรติยศ, มีฐานะ, ได้รับความยอมรับนับถือจากบุคคลทั้งหลายในสังคม ฯลฯ

ระดับที่ 5 ความต้องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-Actualization Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด หรือสิ่งที่ตั้งความปรารถนาสูงสุดเอาไว้ ฯลฯ

จากทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ก่อนที่ความต้องการของมนุษย์ จะก้าวสู่ลำดับขั้นที่สูงขึ้น จะต้องถูกตอบสนองความต้องการในขั้นที่ต่ำกว่าก่อน

ประเภทของแรงจูงใจ

ดาร์รงค์ดี ชัยสนิทธิ และประสาน หอมพุด (2535) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทตามที่มา ได้แก่

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological motive) เป็นแรงจูงใจที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ ฯลฯ

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทีหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ฯลฯ

สุชา จันทรโสม (2544) ได้แบ่งแรงจูงใจ หรือแรงขับ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary drives) เป็นแรงขับที่เกิดมาพร้อมกับการเกิดของคนโดยไม่จำเป็น ต้องเรียนรู้ มีต้นกำเนิดมาจากความต้องการของร่างกายหรือสภาวะภายในร่างกายบางครั้งเราจึงเรียกว่าเป็นแรงขับทางด้านสรีระ (Physiological drives) ความต้องการทางด้านร่างกายที่นักจิตวิทยาได้ตกลงยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงขับชนิดนี้ ได้แก่ -ความหิว (Hunger) ความกระหาย (Thirsty) ความต้องการทางเพศ (Sex) ความอบอุ่นและหนาว (Warmth and cold) ความต้องการหลีกเลี่ยงจากความเจ็บปวด (Pain) ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ (Sleep) ความต้องการออกซิเจน (O_2) และความต้องการการขับถ่าย (Elimination)

2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary drives) เป็นแรงขับที่สลับซับซ้อน โดยทั่วไปเกิดจากการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคม (Social motives) หรือ แรงขับทางด้านจิตใจ (Psychological drives) ซึ่งเป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านจิตใจและสังคม เป็นส่วนใหญ่จากเอกสารข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ประเภทของแรงจูงใจนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ แรงจูงใจภายใน เป็นสภาวะหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจที่จะทำให้พฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายได้ ส่วนแรงจูงใจภายนอก เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกให้บุคคลแสดงออกทางพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าที่วางไว้ เช่น การยอมรับทางสังคม การต้องการความรัก หรือความสำเร็จในชีวิต

วูดเวธิ (อ้างถึงใน อริยา คูหา, 2545) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการทางกาย เช่น ความหิวกระหาย ความง่วง ความหนาว ความร้อน ฯลฯ

2. การจูงใจในสภาวะฉุกเฉิน เนื่องจากมีเงื่อนไขมาจากสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ ร่างกายมนุษย์จึงสร้างระบบกลไกทางร่างกายให้มีพลังหรือแรงขับเป็นปฏิกิริยาเพื่อตอบสนองในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ต้องรีบหนีไฟ ฯลฯ

3. การจูงใจสุดวิสัย เป็นการแสดงออกที่บุคคลได้เลือกปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

ผู้วิจัยสามารถสรุปประเภทของแรงจูงใจว่าจะประกอบไปด้วย 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ แรงจูงใจทางด้านร่างกายที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลเองตามธรรมชาติ และแรงจูงใจที่เกิดจากสภาพแวดล้อมรอบตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ออกมา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

แมคอินทอช และ โกลด์เนอร์ (McIntosh and Goeldner, 1986) กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว (Tourism Motivation) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางออกท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ 4 ประการ คือ

1. แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย การเล่นกีฬา การสันตนาการตามชายหาด การหย่อนใจ ด้วยการบันเทิงและสิ่งจูงใจอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพ

2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Culture Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากรู้จักกับผู้อื่น เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ และศาสนา เป็นต้น

3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากจะได้พบคนใหม่ๆ

4. แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองและแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจการประชุม และการศึกษา เป็นต้น

ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของแมคคินโทชและโกลด์เนอร์ เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นแนวคิดที่ครอบคลุมและเหมาะสมเพียงพอกับการวิจัยของกลุ่มผู้สูงอายุในครั้งนี้นี้

แรงจูงใจในการท่องเที่ยว

ปราโมชน์ รอดจรัส (2547) ได้กล่าวถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ไว้ว่า ทฤษฎีของแรงจูงใจและมูลเหตุจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวนั้นอาจเกิดจากสาเหตุจากความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่หลายสาเหตุ สาเหตุที่สำคัญคือ

1. เพื่อการผ่อนคลายความเครียดจากการปฏิบัติงานมานานเป็นการเพิ่มความสดชื่นให้กับร่างกายและจิตใจซึ่งนับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตในปัจจุบันที่การดำรงชีวิตความรวดเร็วรีบร้อนและแข่งขัน ตลอดจนมูลเหตุจูงใจท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ด้านสุขภาพ เช่น มีแต่ต้องการอากาศสดชื่น การว่ายน้ำเพื่อเป็นการออกกำลังกาย เพื่อความเพลิดเพลินตื่นเต้นสนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการด้านความบันเทิง
2. เพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาประเภทต่างๆ เช่น การเดินป่า โต้เขา เล่นเรือ ตกปลา ยิงปืน และไปแข่งขันกีฬาในส่วนต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
3. สนใจ มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจที่จะเดินทางไปต่างประเทศ สนใจสถานที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา ตลอดจนงานเทศกาล งานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี ฯลฯ
4. เพื่อเหตุผลทางด้านบุคคล เช่น การไปเยี่ยมญาติ การแสวงหามิตรใหม่ๆ หรือ การหลีกเลี่ยงหนีจากสังคม
5. เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านจิตใจ เช่น การไปจาริกแสวงบุญยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา เป็นต้น
6. เพื่อเหตุผลทางธุรกิจและวิชาชีพ เช่น การเข้าประชุม การสัมมนา การติดต่อด้านการค้าและเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ

ไลเปอร์ (Laiper, 1979 อ้างถึงในปราโมชน์ รอดจรัส , 2547) ได้แบ่งขั้นตอนของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยว (Tourist Generation Regions) หมายถึง บ้านหรือที่พักอย่างถาวรของนักท่องเที่ยว
2. จุดหมายปลายทาง (Tourist Destination Regions) หมายถึงสถานที่ที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปท่องเที่ยว
3. เส้นทาง (Tourist Routes) หมายถึง สิ่งเชื่อมต่อระหว่างจุดเริ่มต้นกับจุดหมายปลายทางเข้าไว้ด้วยกัน

สาเหตุจูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

ครอมป์ตัน (Crompton, 1979 อ้างถึงในปราโมชน์ รอดจรัส, 2547) ได้สรุปสาเหตุที่จูงใจให้คนเดินทางท่องเที่ยว นอกเหนือจากความต้องการที่จะหลบให้พ้นจากความจำเจในชีวิตประจำวันคือ

1. เพื่อค้นหาสิ่งใหม่ๆ ในตนเอง การท่องเที่ยวเป็นการเปิดโลกทัศน์ของมนุษย์ การดำเนินชีวิตประจำวันบางครั้งอาจไม่รู้ซึ่งถึงความชอบ ความถนัด หรืออุปนิสัยที่แท้จริงของตนเอง การเดินทางท่องเที่ยวจึงเป็นการเปิดโอกาสให้คนเราสามารถค้นหาสิ่งใหม่ๆ หรือสิ่งที่มีอยู่ในตัวเราและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป
2. เพื่อการพักผ่อน การพักผ่อนที่กล่าวถึงนี้เป็นการพักผ่อนภายหลังจากการทำงานมาตลอดระยะเวลาหนึ่งเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายสับสน ความซ้ำซากจำเจในชีวิตประจำวัน การเดินทางท่องเที่ยวนับว่าเป็นการพักผ่อนทั้งทางร่างกายและจิตใจ และยังได้รับความรู้ ประสบการณ์ ได้สัมผัสกับธรรมชาติ ซึ่งหาได้ยากในสังคมเมือง
3. เพื่อเป็นเกียรติประวัติ การท่องเที่ยวนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังให้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการท่องเที่ยวยังนับเป็นเกียรติประวัติของนักท่องเที่ยวด้วยว่าได้เคยไปท่องเที่ยวดินแดนที่สวยงาม หรือแหล่งประวัติศาสตร์เหล่านั้นมา นักท่องเที่ยวจะสามารถอธิบายให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองเฉพาะบุคคลที่เคยเดินทางท่องเที่ยวมาแล้วเท่านั้น

4. เพื่อระลึกถึงอดีต เนื่องจากอดีตเป็นที่มาของปัจจุบัน เราทุกคนก็มีอดีต อดีตที่กล่าวถึงนี้อาจเป็นประวัติตลอดจนความเป็นมาของครอบครัวว่าใครมาจากไหน นอกจากนั้นแล้วยังมีอดีตของแต่ละบุคคลที่เคยได้มีประสบการณ์มา การเดินทางท่องเที่ยวเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจหรือรำลึกถึงอดีตได้ เช่น การเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านเกิด เยี่ยมสถาบันการศึกษาเก่า เป็นต้น

5. เพื่อเยี่ยมญาติพี่น้อง ปัจจุบันการคมนาคมเจริญขึ้นมาก สังคมกระจายไปยังส่วนต่างๆ ครอบครัวก็เช่นกัน บางครอบครัวญาติพี่น้องอยู่กันคนละทิศละทางบางคนอยู่ต่างประเทศ เกิดการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวตามมาด้วย

6. เพื่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจุบันสังคมต่างๆ จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบและสันติได้ด้วยหลายวิธี ความไม่เข้าใจหรือปัญหาทางสังคมบางครั้งเกิดจากความไม่รู้หรือไม่เข้าใจในสังคมอื่นๆ ความใกล้ชิดปัญหาจะช่วยให้สังคมอยู่รวมกันได้อย่างเป็นสุข การเดินทางท่องเที่ยวเป็นหนทางหนึ่งที่จะสร้างหรือช่วยกลุ่มคนที่มีความคิดคล้ายกันร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์กันทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทำให้ไม่มีความรู้สึกโดดเดี่ยว การท่องเที่ยวเท่ากับช่วยสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่จะมีผลทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันไปด้วยความแตกต่างนี้เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่อไปนี้ (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2544)

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล หมายถึง ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม ที่เป็นสาเหตุและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเดินทาง และบริโภคสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ แรงจูงใจทางด้านความต้องการพักผ่อนของบุคคล การรับรู้ทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวการเรียนรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว ความเชื่อในสถานการณ์ข้อมูลที่ได้เคยพบเห็น ทศนคติต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว บุคลิกภาพภายในของแต่ละบุคคล ปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญ และมีอิทธิพลเชิงลึกต่อการตัดสินใจเดินทาง และเลือกซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

2. ปัจจัยอิทธิพลจากภายนอก หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล จนเป็นสาเหตุหลักในการตัดสินใจเดินทาง หรือไม่เดินทางท่องเที่ยวได้ ได้แก่

2.1 ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานะการทำงาน สถานภาพและวัฏจักรครอบครัว ลักษณะการบริโภคของครอบครัว ฯลฯ

2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจในครัวเรือนและเศรษฐกิจของประเทศ

2.3 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต ระดับชั้นทางสังคม ค่านิยม

2.4 ปัจจัยทางกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง

2.5 ปัจจัยทางเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสาร และสารสนเทศ

ปัจจัยเหล่านี้เข้ามามีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลในยุคโลกาภิวัตน์ จึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทาง และเลือกซื้อสินค้าและการบริการทางการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน

3 ปัจจัยที่มีรากฐานมาจากความต้องการจำเป็นของบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่เป็นความต้องการจำเป็น (needs) ทางด้านร่างกายและจิตใจของมนุษย์ทุกคน ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง หากความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะต้องการในขั้นต่อไป ลำดับขั้นความต้องการจำเป็นเหล่านี้ ได้แก่

3.1 ความต้องการจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และสุขอนามัย

3.2 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความปลอดภัย การคุ้มครองให้พ้นจากอันตราย ได้รับการบริการที่ซื่อสัตย์

3.3 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความสัมพันธ์ และได้รับการยอมรับในสังคม ได้รับความรัก ความเข้าใจ ให้ความสำคัญ ยกย่อง เอาใจใส่จากกลุ่มเพื่อน

3.4 ความต้องการจำเป็นในเรื่องเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี ความมีหน้าตา และสถานะทางสังคม เป็นแรงจูงใจระดับสูงที่ต้องการได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี หรือได้พบเห็นทดลองสิ่งแปลกใหม่ที่ เป็นเกียรติมากกว่าคนอื่น

3.5 ความต้องการจำเป็นในเรื่องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิตที่พึงกระทำได้ตามศักยภาพ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของตน ถือได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่มีเป้าหมายสูงสุด และแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล(ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์, 2544)

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวกับความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมมีเหตุผลที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน (Swarbrooke and Horner, 1999) อีกทั้งในปี 1996 คานุก (Kanok, 1996) และคณะ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันในด้านอายุ เพศ การศึกษา รายได้ และสถานภาพการสมรส สามารถสรุปได้ดังนี้

อายุ (Age)

อายุเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว คนในแต่ละกลุ่มอายุมักจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น กลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีความต้องการอยากรู้อยากเห็น ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ หรือ ชอบค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่ให้กับตนเอง ในขณะที่ กลุ่มผู้สูงอายุ จะมองหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น โรงแรม หรือ การได้พักผ่อน จากการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ (Burke and Resnick, 1991)

เพศ (Sex)

ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้นำ ปัจจัยด้านเพศมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลให้สินค้าทางการท่องเที่ยวแตกต่างกัน เช่น ผู้ชายชอบตีกอล์ฟ ในขณะที่ผู้หญิงชอบช้อปปิ้ง จากผลการวิจัยของ ไรอัน (Ryan, 1995) พบว่า เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่มากกว่าเพศชาย 3 ปัจจัยหลัก คือ ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน

(Escape) ความต้องการพักผ่อนทางร่างกาย (Physical Relaxation) และความต้องการพักผ่อนทางอารมณ์ (Emotional Relaxation)

การศึกษา (Education)

การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการเดินทาง คนที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงแค่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และคนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงแค่มัธยมศึกษาตอนต้น (เลิศพร ภาวะสกุล, 2540) ระดับการศึกษาส่งผลให้พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงส่วนมากต้องการแสวงหาความรู้จากการเดินทาง เช่น การไปท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มีค่าน้อยส่วนมาก มักมองว่าการท่องเที่ยวเป็นโอกาสที่จะให้พวกเขาได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน (Swarbrooke and Horner, 1999)

รายได้ (Income)

อำนาจทางการซื้อเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว คนที่มีรายได้น้อยส่วนมากจะมองว่าการท่องเที่ยวจะเป็นโอกาสที่จะให้เขาได้หลีกเลี่ยงไปจากกิจกรรมที่น่าเบื่อในชีวิตประจำวันของพวกเขา และพวกเขาจะทำกิจกรรมที่จะสามารถสร้างความเชื่อมั่น หรือความมั่นใจให้กับตนเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มีรายได้สูงที่ต้องการความตื่นเต้นและท้าทาย รวมทั้งสามารถได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการเดินทางไปยังสถานที่นั้น ๆ ด้วย (Swarbrooke and Horner, 1999)

สถานภาพการสมรส (Marital Status)

สถานภาพทาง การสมรส เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ผู้ที่หย่าร้าง หรือผู้ที่โสดย่อมมีลักษณะที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวทำได้ง่ายกว่าผู้ที่แต่งงาน นอกจากนี้ผู้ที่หย่าร้าง หรือ ผู้ที่อยู่เป็นโสด มักจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้ง่ายและรวดเร็วกว่าผู้ที่แต่งงานหรือผู้ที่มีครอบครัวแล้ว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญ 4 ประการ หรือที่เรียกว่า 4As ดังนี้ (Cooper et al., 1998)

1. ความดึงดูดใจ (Attraction) แหล่งท่องเที่ยวควรมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) แหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจได้มาก หากมีความสะดวกในการเข้าถึงได้โดยง่าย
3. ความสำราญจากแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม
4. องค์ประกอบของการบริการ (Ancillary services) แหล่งท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัย สามารถ อธิบายได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวที่จะสามารถสร้างดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้บริการควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานดังข้างต้น หรือสามารถนำเอาองค์ประกอบเหล่านี้ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ชัยกุล (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายส่วน ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดในทางการท่องเที่ยว หรือ ทรัพยากรหรือสินมรดกทางการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ ประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา ประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม และประเภทสิ่งแวดล้อมแบบธรรมชาติหรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
 - 1.1 ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ลำธาร ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ แก่ง น้ำพุร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์เปิด อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกชาติ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง ปะการัง ธรรมชาติใต้ทะเล ฯลฯ

1.2 ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์และอนุสรณ์สถาน ฯลฯ

1.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม ได้แก่ งานประเพณี วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก สวนน้ำ สินค้าพื้นเมืองและแหล่งผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เหมือง กีฬาต่างๆ โรงละคร โรงภาพยนตร์ ฯลฯ

1.4 ประเภทสิ่งเลียนแบบธรรมชาติหรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สินค้าพื้นเมือง กีฬา ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ

2. การคมนาคมขนส่ง มีทั้งสิ้น 3 ทาง คือ ทางบก ทางเรือ และทางอากาศ

2.1 ทางบก ได้แก่ รถยนต์ รถไฟ รถสามล้อ รถรับจ้าง รถนำเที่ยว การจัดการบริการรถยนต์โดยสารแก่นักท่องเที่ยว การตัด การสร้างถนนและการขยายเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2.2 ทางเรือ ได้แก่ การสร้างท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการขึ้นและลงเรือ การสร้างเรือและแพทุกประเภทและการจัดการบริการการขนส่งทางเรือ

2.3 ทางอากาศ ได้แก่ การปรับปรุงเครื่องบินให้มีประสิทธิภาพในการขนส่งสูง ประหยัดและปลอดภัย การจัดเที่ยวบินให้เพียงพอ การจัดสนามบินให้สะดวกปลอดภัย และการปรับปรุงอัตราค่าโดยสารให้น่าสนใจ

3. ที่พักแรม แบ่งออกเป็น โรงแรม และที่พักแรมประเภทอื่นๆ

3.1 โรงแรม (ในที่นี้อาจรวมถึงบังกะโลด้วย) จะต้องมีการจัดการระบบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการส่วนหน้า การจัดหาอาหารและเครื่องดื่ม บริการแม่บ้าน การขยายและการตลาด วิศวกรรมการบำรุงรักษา การจัดงานเลี้ยง การจัดประชุมและนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ การจัดนันทนาการและการบันเทิง ฯลฯ

3.2 ที่พักแรมประเภทอื่น ได้แก่ เกสต์เฮาส์ หอพัก ที่ตั้งแคมป์ ที่พักในวัด บ้านพักผ่อน และเรือนแพ ฯลฯ

4. ร้านอาหารและภัตตาคาร มีการแบ่งเกณฑ์ของภัตตาคารได้ดังนี้

- 4.1 ตามลักษณะของการบริการ ได้แก่ แบบโต๊ะบุฟเฟต์ แบบตู้หยอดเหรียญอัตโนมัติ ฯลฯ
 - 4.2 ตามบรรยากาศ ได้แก่ สวนอาหาร ร้านอาหารริมทะเล ฯลฯ
 - 4.3 ตามความพิเศษหรือจำเพาะของร้านอาหาร ได้แก่ อาหารพื้นเมือง อาหารนานาชาติ อาหารไทย ฯลฯ
 - 4.4 ตามสถานภาพของเจ้าของ ได้แก่ เป็นส่วนหนึ่งของที่พัก หรือแยกเป็นเอกเทศ หรือ ภัตตาคารในเครือ เช่น ร้านอาหารญี่ปุ่น ร้านอาหารไอศกรีม ฯลฯ
5. บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ประกอบด้วยผู้ประกอบการจัดนำเที่ยวตัวแทน
 5.1 ผู้ประกอบการจัดการนำเที่ยว มีหน้าที่ดังนี้ จัดรายการนำเที่ยวส่งให้ตัวแทนไป
 จำหน่าย จัดรายการนำเที่ยวประเภทต่างๆ สำหรับผู้สนใจ จัดการนำเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลให้แก่องค์กร
 ต่างๆ และบริการวางแผนการจัดการประชุมในประเทศและนานาชาติ
 - 5.2 ตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยว มีหน้าที่ดังนี้ จำหน่ายทัวร์ที่บริษัทจัดทำขึ้น เป็นตัวแทน
 จำหน่ายตัวโดยสารพาหนะเดินทางทุกประเภท เป็นตัวแทนสำรองห้องพักโรงแรมและกิจกรรมต่างๆ
 จัดเอกสารการเดินทาง บริการต้อนรับ-รับส่งและให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว
6. ร้านขายของที่ระลึกและขายสินค้าพื้นเมือง มีการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ สำหรับขาย
 นักท่องเที่ยว ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องหนัง เครื่องแต่งบ้าน อาหาร ของที่ระลึกประเภท
 หัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น รวมถึงมีการพัฒนารูปแบบสินค้า การจัดและตกแต่งร้าน และการจัดบริการ
 ต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวที่มาซื้อของ ได้แก่ การบรรจุหีบห่อ การรับส่งซื้อสินค้า การจัดส่งและบริการ
 พิเศษอื่นๆ
 7. ความปลอดภัย ได้แก่ การแนะนำคนในท้องถิ่นให้ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับความ
 เดือดร้อน การแนะนำนักท่องเที่ยวเพื่อให้ไม่ได้รับอันตรายในด้านต่างๆ การกำหนดมาตรการต่างๆ
 เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการร่วมสร้างความ
 มั่นคงปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และการจัดหน่วยงานพิเศษเพื่อช่วยเหลือเรื่องความปลอดภัย

8. การอำนวยความสะดวกในการเข้า - ออกเมือง ได้แก่ ระเบียบพิธีการเข้าเมือง การขนส่ง กระเป๋าผู้โดยสาร การบริการขนส่งระหว่างท่าอากาศยานหรือสถานีขนส่งกับที่พัก และการอำนวยความสะดวกอื่นๆที่ท่าอากาศยานและสถานีขนส่งต่างๆ
9. การจัดบริการอื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดประชุมในประเทศและการจัดประชุมนานาชาติ การจัดบริการในด้านข้อเท็จจริงและข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรม การบันเทิงและกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอื่นๆ
10. การเผยแพร่โฆษณา ประกอบด้วยการวิจัยตลาด การทำแผนการตลาด การจัดทำอุปกรณ์เผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

คำจำกัดความผู้สูงอายุ

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของผู้สูงอายุ ไว้ดังนี้

นิตา แสงชูโต (2525) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุวัดด้วยจำนวนปีปฏิทินของเวลาที่มิชีวิตอยู่ เวลาจะเป็นเครื่องชี้ขึ้นหนึ่ง แต่การจำแนกว่าจะใช้จำนวนปีเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับสังคมนั้น

เชียรศรี วิวิธสิริ (2527) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สูงอายุเป็นช่วงสุดท้ายของวัยผู้ใหญ่เริ่มประมาณอายุ 60 ปีขึ้นไปจนสิ้นชีวิต

สุรกุล เจนอบรม (2534) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สูงอายุ หมายถึงบุคคลที่อยู่ในวัยสุดท้ายของวงจรชีวิต ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยหนุ่มวัยสาว วัยผู้ใหญ่และวัยชรา ในเกณฑ์กำหนดว่าใครเป็นผู้สูงอายุนั้น พิจารณาจากบทบาทของบุคคลนั้นๆ ในสังคม ในปัจจุบันมักใช้อายุเกณฑ์ บางประเทศกำหนดที่อายุ 55 ปี บางประเทศกำหนดที่อายุ 75 ปี ซึ่งนับจากเกณฑ์การปลดเกษียณ

บรรลุ สิริพานิช (2542) ได้ให้ความหมายว่า คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปนับอายุตามปฏิทิน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่องค์การระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกันให้เป็นมาตรฐานสากลในการกำหนดอายุเริ่มต้นของการเป็นผู้สูงอายุ

จรรยา เสียงเสนาะ (2545) กล่าวว่า บุคคลที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีลักษณะ 4 ประการคือ

1. มองอนาคตด้วยความวิตกกังวลและหวาดหวั่น
2. จิตใจไม่มั่นคงแน่นอน
3. เริ่มรู้สึกมองความหลังเป็นสุขมากกว่าเดิม และมองอนาคตด้วยความห่อเหี่ยวเศร้าสร้อย
4. หมดความทะเยอทะยาน คิดว่าตนเองได้เห็นแล้ว ได้ถึงแล้ว และได้ประสบความสำเร็จมาก

พอแล้ว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุหมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุนั้นเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านร่างกาย

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 27 (2546) ได้กล่าวไว้ว่าผู้สูงอายุ มีการเปลี่ยนแปลงของระบบต่างๆ ภายในร่างกาย ดังนี้

- ระบบผิวหนัง มีการเปลี่ยนแปลงคือ การรับรู้ความเจ็บปวดของปลายประสาทที่ผิวหนังลดลง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่ออันตรายที่มีต่อผิวหนังได้อย่างทันทีทันใดระบบการแบ่งเซลล์ที่ทำงานลดลงเมื่อเกิดแผลที่ผิวหนังจะทำให้หายช้า ผิวหนังเหี่ยวย่น หยาบกร้านและหย่อนยาน เนื่องมาจากการสูญเสียความยืดหยุ่นปริมาณของไขมันใต้ผิวหนังลดลง ต่อมาเหงื่อลดจำนวนลงทำให้ผิวหนังไม่สามารถระบายความร้อนเพื่อควบคุมอุณหภูมิของร่างกายได้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่น เส้นผมบนบางลงและยาวช้า โดยผู้สูงอายุเพศชายจะมีผมร่วงเร็วกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง
- ระบบกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อ มีการเปลี่ยนแปลงคือ ปริมาณกล้ามเนื้อที่ลดลงทำให้การหดตัวของกล้ามเนื้อทำได้น้อยลง อาจเป็นผลต่อการทรงตัวของร่างกายผู้สูงอายุได้ กระดูกของผู้สูงอายุจะมีการสูญเสียเนื้อกระดูกทั้งชั้นนอกที่แข็งและชั้นใน โดยเฉพาะในผู้สูงอายุเพศหญิงที่อยู่ในวัยหมดประจำเดือน เมื่อเกิดอุบัติเหตุแม้เพียงเล็กน้อยก็จะทำให้กระดูกหักได้ง่าย ข้อต่อมีการสูญเสีย

ความยืดหยุ่นของกระดูกอ่อนที่ผิวข้อต่อ ปริมาณน้ำในกระดูกอ่อนโดยรวมลดลงทำให้เกิดการบาดเจ็บของข้อได้ง่าย นำไปสู่ภาวะข้อเสื่อม

- ระบบไหลเวียนโลหิต มีการเปลี่ยนแปลงคือ ด้วยลักษณะทางกายภาพของผู้สูงอายุที่มีความชราทำให้อาจไม่สามารถประกอบกิจกรรมได้เหมือนในวัยหนุ่มสาวที่ผ่านมา อาจทำให้ระบบไหลเวียนโลหิตทำงานได้ลดลง อาจทำให้พบโรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกักระบบไหลเวียนโลหิตได้ เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจอุดตัน ซึ่งพบเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น โดยชีพจรจะเต้นได้ช้าลง เป็นผลทำให้ผู้สูงอายุหน้ามืดได้ง่าย นอกจากนี้ในผู้สูงอายุที่มีความดันโลหิตสูงเรื้อรัง จะทำให้มีกล้ามเนื้อหัวใจที่หนาขึ้นกว่าเดิมมีผลต่อการปิดเปิดของลิ้นหัวใจที่ทำงานได้ลดลง

- ระบบหายใจ มีการเปลี่ยนแปลงคือ ผู้สูงอายุจะต้องออกแรงในการหายใจขณะปกติมากกว่าปกติเนื่องจากกระดูกสันหลังซึ่งเป็นแกนหลักของทรวงอกบางลงจากภาวะกระดูกพรุน ทำให้หลังคดงอ ขณะเดียวกันกระดูกซี่โครงยุบตัวเข้าหากัน ทำให้การยืดขยายของทรวงอกขณะที่มีการหายใจเข้าไม่เต็มที่เท่าที่ควร จึง ต้องอาศัยกะบังลมและกล้ามเนื้อหน้าท้องช่วยในการหายใจเพิ่มจากกล้ามเนื้อหน้าอก

- ระบบภูมิคุ้มกัน มีการเปลี่ยนแปลงคือ ผู้สูงอายุมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคภูมิแพ้ มะเร็งบางชนิด และโรคติดเชื้อได้บ่อยขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้อาการและอาการแสดงหลังการเจ็บป่วยต่างไปจากผู้ป่วยทั่วไปด้วย เช่น ภาวะที่อุณหภูมิในร่างกายไม่สูงขึ้น หรือกลับต่ำลงในการติดเชื้อในกระแสโลหิต เป็นต้น ระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมชัดเจนเนื่องจากความชราคือ ระบบภูมิคุ้มกันชนิดทีเซลล์ทำให้อุบัติการณ์ของวัณโรคและงูสวัดเพิ่มขึ้น

- ระบบไตและทางเดินปัสสาวะ มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. ไต ปริมาณเนื้อไตจะลดลง โดยเฉพาะ ส่วนที่ทำหน้าที่กรองของเสียต่างๆออกไป การปรับดุล และการทำงานด้านอื่นๆ ของไตในผู้สูงอายุจะทำงานลดลง

2. กระเพาะปัสสาวะ ความจุลดลง จำนวนปัสสาวะค้างเพิ่มมากขึ้นหลังการถ่ายปัสสาวะ ทำให้ต้องปัสสาวะบ่อย และอาจมีปัสสาวะราดเกิดขึ้น

3. ต่อมลูกหมาก ในผู้สูงอายุชาย ต่อมลูกหมากจะหนาตัวขึ้นจนอุดตันท่อทางเดินปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะบ่อยโดยเฉพาะเวลากลางคืน ถึงกับทำให้นอนไม่หลับ และถ้าต้องเบ่งปัสสาวะมากเป็นเวลานาน ทำให้มีเลือดปนหรือริดสีดวงทวารตามมา

- ระบบทางเดินอาหาร มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. ช่องปากและฟัน เยื่อช่องปากบางลง น้ำลายจากต่อมน้ำลายลดลงบ้าง เนื้อฟันจะบางลง เหงือกถ่นลงจากคอฟัน ฟันโยกคลอน และอาจฟันหลุดร่วงก่อนเวลาอันควร ส่วนการรับรู้รสชาติอาหารก็เสื่อมลงจะเสื่อมลงโดยเฉพาะการรับรสเค็มและขม ส่วนรสหวานและรสเปรี้ยวนั้นยังเป็นปกติ

2. ภาวะอาหาร น้ำย่อยจะมีความเป็นกรดน้อยลง อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้ง่ายขึ้น

3. ตับ น้ำหนักของตับจะลดลง ทำให้การกำจัดยาที่เข้าสู่ร่างกายช้าลง ผู้สูงอายุจึงมีแนวโน้มในการเกิดพิษจากยาและแอลกอฮอล์ได้ง่ายกว่าบุคคลในวัยอื่นๆ

4. ลำไส้ ท้องผูกได้ง่าย

5. ทางเดินน้ำดี เมื่ออายุเพิ่มขึ้นอาจพบนิ่วในถุงน้ำดี

6. ตับอ่อน ตับอ่อนฝ่อลงในคนที่มีอายุมากกว่า 70 ปี เป็นผลต่อปริมาณของน้ำย่อย น้ำเกลือแร่ และเอนไซม์จะลดลง ปริมาณน้ำและเกลือแร่ อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้

- ระบบต่อมไร้ท่อและระบบประสาท มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. ต่อมไทรอยด์ ต่อมไทรอยด์ทำงานน้อยกว่าปกติ จะทำให้มีอาการที่ไม่จำเพาะเจาะจง เช่น เคลื่อนไหวเชื่องช้าลง น้ำหนักขึ้น สติปัญญาต่ำลง ท้องผูก เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อผู้สูงอายุที่มีภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานมากเกินไป ซึ่งเรียกว่า ต่อมไทรอยด์เป็นพิษ อาจมีอาการเขื่อง ซึม สับสน หอบเหนื่อยจากภาวะหัวใจวาย

2. โรคเบาหวาน มีการเปลี่ยนแปลงที่เซลล์ในส่วนที่ฮอริโมนอินซูลินไปออกฤทธิ์ ทำให้อินซูลินไม่สามารถออกฤทธิ์ได้เต็มที่ อาจก่อให้เกิดโรคเบาหวานได้

3. ต่อมหมวกไต ในส่วนที่หลังฮอริโมนแอนดรูสเทอโรนที่ทำหน้าที่ดูดซึ่มเกลือโซเดียมจากท่อไตลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น เมื่อผู้สูงอายุสูญเสียเกลือแร่จากร่างกาย เช่น ขณะที่มีอาการท้องร่วง จึงมักทำให้ความดันโลหิตลดต่ำลงมากกว่าคนในวัยอื่นๆ

- ระบบประสาท มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. สมอง เซลล์ประสาทลดจำนวนลง ทำให้ขนาดของสมองเหี่ยวลง เกิดช่องว่างระหว่างกัลบสมอง และสมองส่วนหน้าที่มีหน้าที่เกี่ยวกับความจำจะฝ่อตัวมากกว่าส่วนอื่น

2. กล้ามเนื้อ การควบคุม การทำงานของกล้ามเนื้อข้าง ส่งผลต่อกิจวัตรประจำวัน
3. การมองเห็น เปลือกตาบนจะตกลดเล็กน้อย เกิดการอุดตันของท่อทางเดินน้ำตาทำให้มีน้ำตาในเบ้าตามาก อาจเกิดภาวะต้อกระจก ทำให้แสงผ่านเลนส์ลดลง นอกจากนั้น การมองเห็นสีจะลดลง
4. การได้ยิน ประสาทหูชั้นในเสื่อม ทำให้การได้ยินเสียงที่มีความถี่สูงเสื่อมลง
5. การทรงตัว เส้นประสาทที่รับผัสขอการทรงตัวอยู่ใกล้เคียงกับส่วนที่รับผัสขอการได้ยิน เวลาเปลี่ยนท่าทางและทิศทางอย่างรวดเร็วจะทำให้รู้สึกวิงเวียนศีรษะ
6. สติปัญญา ความจำเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นจะเสื่อมลง ต้องใช้เวลานานขึ้นในการนึกทบทวน แต่จะจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนานมาแล้วได้ดีกว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความคิดริเริ่มจะลดลงและปฏิกิริยาของร่างกายต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าลดลง
7. การนอน ผู้สูงอายุจะตื่นกลางดึกบ่อย นอนไม่เต็มอิ่ม
8. ระบบประสาทอัตโนมัติ มีอาการหน้ามืดเมื่อลุกขึ้นยืนหรือนั่งเร็วๆ มีอาการปัสสาวะราด เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ และสมรรถภาพในการออกกำลังกายลดลง

ด้านจิตใจ

จริยวัตร คมพยัคฆ์ (2525) ได้สรุปการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์ของผู้สูงอายุซึ่งมีอาการต่าง ๆ ดังนี้

- เกิดความกลัวความแก่ เพราะจะเป็นสาเหตุให้ความสามารถ ความจำ ความงามลดลง และความคิดต่อไปว่าถ้าแก่แล้วลูกหลานรังเกียจไม่เอาใจใส่ ไม่เป็นที่ ยอมรับนับถือ กลัวเป็นภาระกลัวไม่มีใครเลี้ยง และกลัวความตาย
- ขาดความสนใจในสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เกิดความกลัวว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม มีความกังวลในหลายๆด้าน
- ต้องการพึ่งผู้อื่นมากขึ้น กลัวถูกทอดทิ้ง ไม่พอใจ โกรธ และความรู้สึกช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ น้อยใจ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ไม่ค่อยมีเหตุผล บางครั้งจึงดูเหมือนกลายเป็นเด็กที่ต้องการความเอาใจใส่จากผู้อื่น
- ไม่ค่อยปรับตัว มักยึดมั่นในความคิดของตนเองเนื่องจากความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆเสียไปและความวิตกกังวลที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ

- ต้องการผู้ร่วมสนทนามากขึ้น ถ้าปล่อยให้คนเดียวจะน้อยใจคิดว่าถูกทอดทิ้ง
- พฤติกรรมทางเพศอาจเปลี่ยนแปลงไป ในสตรีรู้สึกว่าจะไม่สวยงาม เหมือนแต่ก่อน เกิดความอาย ในบุรุษอาจเกิดความรู้สึกกังวลว่าจะไม่มีสมรรถภาพที่อาจแสดงออกด้วยการใช้ยาคอ เจ้าชู้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของผู้สูงอายุนี้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจด้วยได้แก่
- อาชีพ ต้องสูญเสียตำแหน่งการงาน อาจจะออกจากการเกษียณอายุหรือถูกให้อยู่ในตำแหน่งที่ต่ำลง ทำให้มีผลต่อจิตใจน้อยใจ รายได้ เมื่อต้องเกษียณอายุหรือออกจากงานฐานะทางการเงินย่อมตกต่ำไป เกิดความกังวล
- การเปลี่ยนแปลงในครอบครัว อาจทำให้ผู้สูงอายุว่าเหว่ โดยเฉพาะถ้าสามีหรือภรรยาถึงแก่กรรม

ความต้องการของผู้สูงอายุ

อูตตราพร บุนนาค (2518) ได้สรุปถึงความต้องการของผู้สูงอายุว่ามีความต้องการแตกต่างจากวัยอื่นๆเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของผู้สูงอายุมีผลอย่างมากต่อวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ความต้องการมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Sense of Belonging) มีความว่าตนเองยังไม่ถูกทอดทิ้ง
2. ต้องการยอมรับและเชื่อถือจากสังคม (Acceptance and Recognition) โดยเฉพาะบุตรหลานหรือผู้ใกล้ชิดเพราะว่าถ้ามีคนยอมรับนับถือแสดงว่าตนเองมีประโยชน์ต่อบุตรหลานและสังคม
3. ความต้องการมีความสัมพันธ์ภาพสังคมกับบุคคลอื่นเป็นรายบุคคล (Individual Friend Ships) ต้องการเพื่อนคุยที่ถูกต้อง เห็นอกเห็นใจในเรื่องที่จะคุยกัน
4. ความสนใจในประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นมีความกระตือรือร้นที่จะรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคลในการอ่านหนังสือ และความสามารถในการปรับตัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อุตราพร บุณนาค (2518) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สูงอายุต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการมีสัมพันธภาพสังคมกับผู้อื่นเป็นรายบุคคล ซึ่งไม่ต้องการคนจำนวนมากนักแต่ต้องการคนจำนวนน้อยที่คอยดูแลเอาใจใส่

ประพิศ จันทรพิศ (2537) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมในสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไทยในกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญทางบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมในสังคมว่ามีผลต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุ โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีความพอใจในชีวิตต่ำจะเป็นผู้สูงอายุที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีส่วนร่วมในเชิงสังคมต่ำหรือเชิงจิตใจหรือมีส่วนร่วมในสังคมน้อย ส่วนผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูงเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพมั่นคงในสภาวะอารมณ์หรือเป็นผู้ที่มักมีส่วนร่วมในสังคมมาก และผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจสูงเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงและมีส่วนร่วมในสังคมมาก

รัชนี ฝนทองมงคล (2538) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุหลังการเกษียณอายุราชการ : ศึกษาจากข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์คือ การศึกษาวิถีดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุหลังการเกษียณอายุราชการ ปัญหาและความต้องการการบริการของผู้สูงอายุ และทัศนคติต่อการใช้ชีวิตภายหลังการเกษียณอายุราชการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีปัญหาสำคัญแก่ปัญหาด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุจึงต้องการที่จะมีสุขภาพที่แข็งแรง และการได้ท่องเที่ยวตามที่ต่างๆ สามารถช่วยได้ ข้อเสนอแนะคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ ตามความสนใจและควรมีนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน

เกศศิริ เจริญวิศาล และจุฑามาศ จันทรรัตน์ (2542) ได้ศึกษา ความเข้าใจแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปต่างประเทศเพราะต้องการความแปลกใหม่เป็นเหตุผลสำคัญที่สุด และอีกสองเหตุผลหลักที่พบคือการเดินทางไปเพื่อเรียนรู้ และการเดินทางไปต่างประเทศเพราะเห็นเป็นความพิเศษในการเดินทางไปต่างประเทศมีแรงดึงดูดคือ การเดินทาง การคมนาคมที่สะดวก มีความสะอาดและมีความปลอดภัยสูงกว่าการ

เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่วนการเดินทางภายในประเทศไทยมีจุดเด่นที่ควรสนับสนุนต่อไปคือ ราคาสินค้าและบริการซึ่งถูกกว่า ความมีน้ำใจของคนไทย และการท่องเที่ยวทางทะเลก็เป็นอีกปัจจัยที่ควรส่งเสริมสนับสนุนต่อไป อย่างไรก็ตาม การวิจัยพบข้อบกพร่องในการเดินทางภายในประเทศหลายประการโดยเฉพาะการคมนาคมที่ไม่มีความสะดวกต่อเนื่อง

สุชาติ นิมหิรัญวงษ์ (2544) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คนโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการท่องเที่ยวในประเทศในระดับปานกลางโดยมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด มีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถานในระดับปานกลางและมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมในระดับน้อย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ คือ เพศ สถานภาพการสมรส ลักษณะครอบครัว การศึกษา ภาวะสุขภาพ รายได้ การประกอบอาชีพหลังเกษียณอายุ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณ การให้คุณค่าต่อการท่องเที่ยว การสนับสนุนของครอบครัว การรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยว และประสบการณ์การท่องเที่ยว จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการตลาดและจัดการแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ รวมถึงเพิ่มการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวต่อการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น

ประสพพร พุ่มพวง (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ 1-3 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์กับครอบครัว มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางเนื่องจากวันหยุดพักผ่อน มักมีการวางแผนการท่องเที่ยวล่วงหน้าโดยการหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากโฆษณาทางสิ่งพิมพ์ /โทรทัศน์/วิทยุ มี

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-3 วัน มักจะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเวลาตลอดทั้งปี ภูมิภาคที่ชอบเดินทางมากที่สุดคือภาคเหนือ รองลงมาคือภาคกลาง ประชาชนในกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ประจำร้อยละ 51.7 และรองลงมาไม่มีรายได้ไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24.4 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สูงอายุที่ช่วยครอบครัวทำงานโดยไม่มีรายได้ ส่วนใหญ่เป็นการเฝ้าบ้าน ทำงานบ้านและเลี้ยงหลาน

พิสมัย ประชานันท์ และ คณะ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่า แบ่งพฤติกรรมการท่องเที่ยวออกเป็น พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมหลังการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติจะมีพฤติกรรมการวางแผนการท่องเที่ยวน้อยกว่า 1 เดือนก่อนออกเดินทางท่องเที่ยว โดยมักจะจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคือการพักผ่อนและเปลี่ยนบรรยากาศ พฤติกรรมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติจะใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มักใช้เวลาท่องเที่ยวไม่เกิน 5 วัน นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมโดยสารรถประจำทาง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยใช้รถยนต์ส่วนตัว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักพักที่โรงแรมหรือเกสเฮ้าส์ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยจะพักที่โรงแรม บ้านของญาติ บ้านของเพื่อน ในเรื่องของใช้จ่ายทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติจะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 300 บาท พฤติกรรมหลังการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติล้วนแล้วแต่เกิดความพึงพอใจหลังจากเดินทางท่องเที่ยวทั้งในด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านผลิตภัณฑ์ ของฝากของที่ระลึก สิ่งอำนวยความสะดวกมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิวัฒน์ เสือปาน (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 300 คน พบว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านกิจกรรมการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรมและอายุธรรมอยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีเพศ สถานภาพการพักอาศัย และสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันมีความต้องการนันทนาการที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลวดี แก้วกล้า (2550) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของข้าราชการเกษียณอายุ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีสถานภาพการสมรส อาศัยอยู่กับคู่สมรสและบุตรหลาน การศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ส่วนใหญ่เกษียณอายุอยู่ในตำแหน่งระดับ 7 มีพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ชอบท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคือ การพักผ่อนหย่อนใจ มีผู้ร่วมเดินทางคือ ครอบครัวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง มักท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ พักค้างคืนจำนวน 2 คืน มีค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งเป็นค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งประมาณ 2,001-2,500 บาท ในส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ความปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของราคาของสถานที่พักอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ ควรสนับสนุนโอกาสในการพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในครอบครัว

วัชรภรณ์ ระเบียบศรี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ : กรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ส่วนใหญ่เป็นชาวไทย เพศหญิง นับถือพระพุทธศาสนา มีรายได้ 5,001-15,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งน้อยกว่า 1,000 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน เดินทางด้วยรถประจำทาง กิจกรรมที่มักปฏิบัติในการมาเที่ยววัดคือ เยี่ยมชมความงดงาม ปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ 1.

การแสวงหาข้อมูลการท่องเที่ยว คือ สัญชาติ อาชีพ และรายได้ 2. ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ อายุและรายได้ 3. ด้านจำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพและรายได้ 4. ด้านรูปแบบการเดินทาง ได้แก่ เพศ อาชีพและรายได้ 5. ด้านระยะเวลาที่เดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ 6. ด้านที่พัก ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 7. ด้านงบประมาณ ได้แก่ สัญชาติ อายุ สถานภาพ อาชีพและรายได้

นิตยารตี วัชรโอบล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุ 25-30 ปี มีอาชีพเป็นข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ชอบชมละครโทรทัศน์มากที่สุดในช่วงเวลา 20.01-21.00 น. ชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นเวลา 4-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ชอบชมละครโทรทัศน์ไทยประเภทตลกหรือเบาสมอง ส่วนละครไทยในอดีตที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการไปเที่ยวตามรอยมากที่สุดคือ เรื่องดวงใจอัคนี โดยมีสถานที่ถ่ายทำคือ Villa Marco Hotel อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ Palio เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และส่วนใหญ่อยากจะไปเที่ยวตามรอยละครหลังจากที่ชมละครโทรทัศน์แล้ว ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ สภาพทางภูมิศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยของละครโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวภายในประเทศระหว่างเพศชายและหญิง พบว่าด้านตัวละคร ด้านสาระของเรื่อง ด้านภาษา ด้านเสียงและด้านภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยของละครโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวภายในประเทศระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีช่วงต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราถนา ศิริเบญจรัตน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการบำนาญในเขตเทศบาล จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึกร่วมกับการสังเกต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงรูปแบบการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในการวางแผนและกำหนดนโยบาย จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุในการท่องเที่ยว ผลการศึกษา

พบว่ารูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุคือ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยมีมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวคือการได้พบกับลูกหลาน พบปะกับญาติมิตรและการท่องเที่ยวไปกับเพื่อนร่วมชมรมต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวในต่างจังหวัดและต่างประเทศ แต่ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ คือ สภาพร่างกายของผู้สูงอายุที่มีความเสื่อมสภาพ ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวอาจไม่สามารถรองรับในด้านนี้ได้ ผู้สูงอายุจึงต้องการให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ เช่น ความสูงของชั้นบันได ความชัดเจนของป้ายและสัญญาณไฟจราจร ห้องน้ำ เป็นต้น

ภททิศร์ ไชคอนันต์ตระกูล (2553) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ชอบไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดคือปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการขาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรที่จะสนับสนุนเจาะจงการส่งเสริมการขายให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการไหลเวียนของเงินในธุรกิจด้านการท่องเที่ยว

สุดาทิพย์ นันทโชค (2555) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยแบ่งวิธีวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม พบว่า เพศมีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรี ด้านความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวและผู้ร่วมเดินทาง โดยนักท่องเที่ยวเพศหญิงจะเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าเพศชายอาจเนื่องด้วยปัจจุบันพบว่าจำนวนประชากรเพศหญิงมีมากกว่าเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีความละเอียดอ่อนกว่าจึงทำให้เห็นความสำคัญของการไหว้พระทำบุญ ผู้ร่วมเดินทางมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวกล่าวคือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสจะมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบครอบครัวโดยมีลูกหลานเป็นผู้ร่วมเดินทาง ส่วนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า ด้านจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายแต่ละครั้งต่ำกว่า 500

บาท โดยมากจะใช้ในการทำบุญไหว้พระและบริจาค ข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดสิงห์บุรีอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดอื่นๆ เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสิงห์บุรี และควรเพิ่มกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีรูปแบบที่น่าสนใจมากขึ้น เช่นการจัดกิจกรรมธรรมชาติแบบกลุ่มสำหรับครอบครัว ฐานเล่นเกมสันทนาการสำหรับเด็ก เป็นต้น และควรเน้นในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของผู้สูงอายุให้มากกว่านี้

งานวิจัยต่างประเทศ

โคเฮน และ เทเลอร์ (Cohen and Taylor, 1976) ได้กล่าวถึงปัจจัยการผลักดันว่าเป็นผลที่มาจากทางเลือกใช้เวลาในช่วงวันหยุดพักผ่อนซึ่งมีส่วนช่วยในการดูแลรักษาหรือช่วยพัฒนาตนเองของบุคคลนั้นๆ ได้โดยวันหยุดจะเป็นเหมือนช่วงเวลาที่ใช้หลีกเลี่ยงจากความกดดันในชีวิตประจำวันและช่วยในการพัฒนาความมุ่งมั่นหรือตัวตนของบุคคลนั้นๆ ผ่านการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลนั้นๆ มีความปรารถนาจะเข้าร่วมที่สุด

แมททีสันและแมคโคแนลล์ (Matteson and Mc Conall, 1988) ศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุจะลดลงเมื่อผู้สูงอายุไม่ได้รับการเอาใจใส่จากบุตรหลานทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกเหงา ส่งผลต่ออัตตมโนทัศน์ของผู้สูงอายุต่ำลง ส่งผลต่อสภาพจิตใจ ทำให้เกิดความเครียด เกิดความวิตกกังวล อารมณ์ไม่มั่นคงกระทบต่อการเห็นคุณค่าของตนเอง

คาเพลล่า และกรีโค (Capella and Greco, 1989) ได้ทำการศึกษาเรื่องแหล่งข้อมูลที่ผู้สูงอายุใช้ในการตัดสินใจเลือกเดินทางเพื่อการพักผ่อน พบว่า แหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ เพื่อน ครอบครัว นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ในผู้สูงอายุที่อยู่ในสังคมชั้นสูงจะได้รับข้อมูลจากครอบครัว เพื่อน และคำพูดที่บอกเล่ากันมาจากคนรอบข้างที่มีการพูดถึงแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น นอกจากนั้น ระดับทางสังคม เพศ ปัญหาสุขภาพ และ บทบาทของผู้สูงอายุจะเป็นสิ่งหลักที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่จะเดินทางเพื่อการพักผ่อน

มิลเลอร์ (Miller, 1995) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่ามีปัจจัย 2 ประการที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการรับรู้ความผาสุกในชีวิต ประการแรกคือการมีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ และการพักผ่อน ผู้สูงอายุให้ความเห็นว่าการมีกิจกรรมนันทนาการทำให้ไม่มีเวลาว่างมากเกินไป และผู้สูงอายุบางส่วนที่ได้ทำกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ มีความเห็นว่าการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นสิ่งที่ช่วยยืดทั้งร่างกายและจิตใจเข้าด้วยกัน ส่วนการทำกิจกรรมนันทนาการเป็นการช่วยเหลือสังคมและครอบครัว

นอร์ด (Nord, 1998) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทชมธรรมชาติ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีการพัฒนาทางอารมณ์ดีขึ้น คือ มีการตอบสนองต่อปฏิกริยาทางด้านลบน้อยลง

คานธี-อโรรา และชอว์ (Gandhi-Aurora and Shaw, 2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว, การค้นหาความแปลกใหม่ และการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ จัดขึ้นเป็นพิเศษ และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวอยากกลับไปเที่ยวหรือกลับไปร่วมกิจกรรมนั้นๆ ซ้ำ

หวัง เฉิน และโช (Wang, K. C., Chen, J. S. and Chou, S. H., 2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจซื้อแพคเกจทัวร์ของนักท่องเที่ยวสูงอายุ พบว่า การตัดสินใจซื้อแพคเกจทัวร์ในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับสมาชิกในครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ 65% ของผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกซื้อแพคเกจทัวร์ผ่านตัวแทนจำหน่าย (agency) และผู้ที่ตัดสินใจซื้อส่วนใหญ่คือสามี 35% ของผู้สูงอายุจะเลือกเดินทางท่องเที่ยวแบบไม่ซื้อแพคเกจทัวร์ผ่านตัวแทนจำหน่าย

เฉิน และ วู (Chen, C. F. and Wu, C. C., 2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุชาวไต้หวัน จากแรงจูงใจ ข้อจำกัด และปัจจัยทางประชากรศาสตร์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางได้แก่ อายุ รายได้ ตำแหน่งการทำงาน แรงจูงใจที่ต้องการการพักผ่อน แรงจูงใจที่ต้องการความแปลกใหม่ แรงจูงใจทางด้านสังคม และแรงจูงใจในด้านบุคคล นอกจากนี้ไม่เพียงแต่ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ แต่ปัจจัยทางจิตวิทยาก็มีผลเช่นกัน นอกจากนี้จาก

การศึกษานี้ยังพบว่า ผู้สูงอายุไม่ได้ทำงานแล้วและมีความพร้อมทางการเงิน มีแนวโน้มที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและหาความแปลกใหม่ให้ตนเอง

คูยเบอร์ (Kuiliboer, A. B., 2010) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์คุณภาพการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวอาวุโส : การศึกษาความพึงพอใจในตลาดการท่องเที่ยวที่กำลังเติบโตนี้ โดยมีศึกษาแบบผสมผสานจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 45 คนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ดีที่สุดและแย่ที่สุดสำหรับบริการทางการท่องเที่ยว และแบบสอบถามแบบปลายเปิดจากผู้สูงอายุจำนวน 376 คน เกี่ยวกับการบริการทางการท่องเที่ยว ผลการศึกษพบว่า เกิดช่องว่างในการให้บริการ ทำให้ผู้สูงอายุไม่ประทับใจในการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเกิดจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านการบริการที่บุคลากรจะต้องมีใจรักการบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ปัญหาการขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ในด้านประชากรผู้สูงอายุในประเทศออสเตรเลีย และปัญหาทัศนคติด้านลบต่อผู้สูงอายุ

บทที่ 3 วิธิดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ของผู้สูงอายุ ใน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อทราบถึงแรงจูงใจในด้านต่างๆ ที่ผลักดันให้นักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุสนใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุ ชาวไทยที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิงที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในสังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 32,405 คน (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2555: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน (Yamane, 1973) คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error) ในที่นี้

จะกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% จึงแทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{32,405}{1 + 32,405(.05)^2} = 395.12 \text{ คน}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 420 คน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน กรุงเทพมหานครได้จัดเขตทั้ง 50 สำนักงานเขต แบ่งออกเป็น 12 กลุ่ม ตามการจัดแบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อการบริหารจัดการเมืองที่เป็นระบบ ตามนโยบายพัฒนาเมืองตามพื้นที่และแบ่งกลุ่มเพื่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือลักษณะเฉพาะของพื้นที่ต่างๆ ให้เป็นไปตามกรอบและแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที (ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร , 2547: ออนไลน์) ได้แก่

1. กลุ่มรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย 4 เขต ได้แก่ เขตพระนคร, เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย, เขตสัมพันธวงศ์ และเขตดุสิต
2. กลุ่มลุมพินี ประกอบด้วยเขต 4 เขต ได้แก่ เขตปทุมวัน, เขตบางรัก, เขตสาทร และเขตวัฒนา
3. กลุ่มวิภาวดี ประกอบด้วยเขต 6 เขต ได้แก่ เขตจตุจักร, เขตบางซื่อ, เขตพญาไท, เขตดินแดง, เขตห้วยขวาง และเขตราษฎร์เทพ
4. กลุ่มเจ้าพระยา ประกอบด้วย 5 เขต ได้แก่ เขตคลองเตย, เขตบางคอแหลม, เขตยานนาวา, เขตพระโขนง และเขตบางนา
5. กลุ่มธนบุรี ประกอบด้วยเขต 5 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี, เขตบางกอกใหญ่, เขตคลองสาน, เขตบางกอกน้อย และเขตบางพลัด
6. กลุ่มตากสิน ประกอบด้วยเขต 3 เขต ได้แก่ เขตภาษีเจริญ, เขตจอมทอง และเขตราษฎร์บูรณะ
7. กลุ่มพระนครเหนือ ประกอบด้วยเขต 5 เขต ได้แก่ เขตบางเขน, เขตหลักสี่, เขตดอนเมือง, เขตสายไหม และเขตลาดพร้าว
8. กลุ่มบูรพา ประกอบด้วย 6 เขต ได้แก่ เขตบางกะปิ, เขตคันนายาว, เขตวังทองหลาง, เขตบึงกุ่ม, เขตสะพานสูง และเขตสวนหลวง

9. กลุ่มสุวินทวงศ์ ประกอบด้วยเขต 2 เขต ได้แก่ เขตคลองสามวา และเขตหนองจอก
10. กลุ่มศรีนครินทร์ ประกอบด้วย เขต 3 เขต คือ เขตลาดกระบัง, เขตมีนบุรี และเขตประเวศ
11. กลุ่มมหาสวัสดิ์ ประกอบด้วย เขต 4 เขต คือ เขตทวีวัฒนา, เขตตลิ่งชัน, เขตบางแค และเขตหนองแขม
12. กลุ่มสนามชัย ประกอบด้วยเขต 3 เขต ได้แก่ เขตบางขุนเทียน, เขตบางบอน และเขตทุ่งครุ
- การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi-stage sampling) คือ สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 12 กลุ่ม คือ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มลุมพินี กลุ่มวิภาวดี กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มธนบุรี กลุ่มตากสิน กลุ่มพระนครเหนือ กลุ่มบวรพา กลุ่มสุวินทวงศ์ กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มมหาสวัสดิ์ และกลุ่มสนามชัย ในขั้นต่อไปคือการเลือกกลุ่มตัวอย่างออกมาเขตละ 1 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก และผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้สูงอายุเขตละ 35 คน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

**ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่ม เขต และจำนวนผู้สูงอายุที่
ทำการศึกษา**

รายชื่อกลุ่ม	รายชื่อเขต	จำนวนผู้สูงอายุ/เขต
1. กลุ่มรัตนโกสินทร์	เขตดุสิต	35 คน
2. กลุ่มลุมพินี	เขตบางรัก	35 คน
3. กลุ่มวิภาวดี	เขตบางซื่อ	35 คน
4. กลุ่มเจ้าพระยา	เขตคลองเตย	35 คน
5. กลุ่มธนบุรี	เขตธนบุรี	35 คน
6. กลุ่มตากสิน	เขตราชบุรีบูรณะ	35 คน
7. กลุ่มพระนครเหนือ	เขตลาดพร้าว	35 คน
8. กลุ่มบวรพา	เขตสะพานสูง	35 คน
9. กลุ่มสุวินทวงศ์	เขตหนองจอก	35 คน
10. กลุ่มศรีนครินทร์	เขตมีนบุรี	35 คน

รายชื่อกลุ่ม	รายชื่อเขต	จำนวนผู้สูงอายุ/เขต
11. กลุ่มมหาสวัสดิ์	เขตตลิ่งชัน	35 คน
12. กลุ่มสนามชัย	เขตบางขุนเทียน	35 คน
รวม		420 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้จากการศึกษาแนวคิด เอกสารข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักคะแนนของข้อคำถาม คำถามเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating scales) 4 ระดับ (ประคอง กรรณสูต, 2542) ดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวที่มีผลมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวที่มีผลที่มีผลมาก

คะแนน 2 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวที่มีผลที่มีผลน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวที่มีผลที่มีผลน้อยที่สุด

และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึงระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุด และในส่วนตัวสุดท้ายของแบบสอบถามคือ ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครในอนาคต ผู้วิจัยจะใช้ ลักษณะคำถามปลายเปิด(Open - ended questions)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
2. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถามเพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เนื้อหาชัดเจนและครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓ ท่าน พิจารณา ค่าความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์(Index of Item Objective Congruence, IOC) ได้เท่ากับ 0.93
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.83
5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านสำนวนภาษาให้ชัดเจน ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสม และจึงใช้แบบสอบถามนี้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
6. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
7. นำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและรายละเอียดในการเก็บข้อมูล ด้วยการใช้แบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. วางแผนการดำเนินงานเก็บข้อมูล และกำหนดวันเดินทางไปเก็บข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลในวันจันทร์-วันศุกร์ ที่ชมรมผู้สูงอายุมีกิจกรรมและทำการเก็บข้อมูลในเวลา 00-9.00 น.

2. ทำการเก็บข้อมูลโดยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 โดยเก็บข้อมูลกับผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุสังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้น 12 ชมรม ชมรมละ 35 คน ทำ โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถาม อ่านและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถอ่านแบบสอบถามเองได้ ผู้วิจัยจะอ่านแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามฟังทีละข้อจนครบทุกข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจากการเก็บข้อมูลครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด จากทั้งสิ้น 420 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.24 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเพื่อลงรหัสข้อมูลวิเคราะห์ อภิปรายและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วมาเข้ารหัส แล้วประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และหาค่าสถิติต่างๆ โดยสถิติที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, อาชีพก่อนเกษียณ, อาชีพปัจจุบัน และ รายได้ ปัจจุบัน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจง ความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยว นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า “ที” (t-test) ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของ แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานครระหว่างระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธี ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least significant difference : LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
- การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ และระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1 - 7

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	142	35.50
หญิง	258	64.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
60 - 64 ปี	134	33.50
65 - 69 ปี	141	35.50
70 - 74 ปี	70	17.50
75 - 79 ปี	31	7.75
80 ปี ขึ้นไป	24	6.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 65 - 69 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 60 - 64 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	58	14.50
แต่งงานแล้ว	273	68.25
หย่า	16	4.00
หม้าย	53	13.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	286	71.50
ปริญญาตรี	106	26.50
ปริญญาโท	8	2.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพก่อนเกษียณ

อาชีพก่อนเกษียณ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	130	32.50
รัฐวิสาหกิจ	48	12.00
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐ	20	5.00
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	13	3.25
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	41	10.25
เกษตรกรรม	7	1.75
ค้าขาย	91	22.75
รับจ้างทั่วไป	48	12.00
อื่นๆ	2	0.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนเกษียณคือรับราชการ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.75

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพปัจจุบัน

อาชีพปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ทำงาน	312	78.20
ธุรกิจส่วนตัว	49	12.28
รับจ้างทั่วไป	38	9.52
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพปัจจุบันคือไม่ได้ทำงาน จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 78.20

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ปัจจุบัน

รายได้ปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	257	64.25
10,001 – 20,000 บาท	100	25.00
20,001 – 30,000 บาท	29	7.25
30,001 บาทขึ้นไป	14	3.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปราบกฎผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 8 – 15

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์หลัก	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อนหย่อนใจ	219	54.75
เยี่ยมญาติ / เพื่อน	58	14.50
กีฬาและความบันเทิง เรียนรู้สิ่งใหม่	81	20.25
ประชุม / สัมมนา / อบรม / ธุรกิจ	42	10.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวคือพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

พาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
รถเช่า	148	37.00
รถยนต์ส่วนตัว	135	33.75
รถโดยสารประจำทาง	90	22.50
เครื่องบิน / เรือ / รถไฟ	27	6.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถเช่า เป็นพาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยว จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อน	164	41.00
ครอบครัว	153	38.25
หน่วยงาน / องค์กร / ชมรม / กลุ่มทัวร์	56	14.00
เดินทางคนเดียว	27	6.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพื่อน เป็นจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัวจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรท่งเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการท่งเที่ยว

ระยะเวลาที่ใช้ในการท่งเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 วัน	257	64.25
3 - 4 วัน	100	25.00
5 - 6 วัน	16	4.00
มากกว่า 6 วันขึ้นไป	27	6.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่งเที่ยว 1-2 วัน จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงเวลา
ที่มักเดินทางท่องเที่ยว

ช่วงเวลาที่มักเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
วันธรรมดา	41	10.25
วันเสาร์ - อาทิตย์	262	65.50
วันหยุดนักขัตฤกษ์	19	4.75
วันหยุดติดต่อกันหลายวัน	78	19.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงเวลาที่มักเดินทาง
ท่องเที่ยวคือวันเสาร์ - อาทิตย์ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง เฉลี่ยต่อครั้ง

จำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว เฉลี่ยต่อครั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	125	31.25
1,001 - 2,000 บาท	105	26.25
2,001 - 3,000 บาท	57	14.25
3,001 - 4,000 บาท	45	11.25
4,001 บาทขึ้นไป	68	17.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางไปเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งท่องเที่ยวที่ ชอบเดินทางไปเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	234	58.50
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	175	43.75
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	160	40.00
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	139	34.75
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	89	22.25
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	65	16.25
แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะวิทยาการ	39	9.75

*หมายเหตุ ที่จำนวนรวมเกินจำนวนตัวอย่างเนื่องจากเป็นคำถามประเภทตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชอบเดินทางไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งข้อมูลที่ได้รับ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อน	246	61.50
โทรทัศน์	166	41.50
ครอบครัว	124	31.00
หนังสือพิมพ์	70	17.50
บริษัททัวร์	45	11.25
คู่มือการท่องเที่ยว	43	10.75
วิทยุ	35	8.75
อินเทอร์เน็ต	32	8.00
นิตยสาร	15	3.75
โรงแรม	13	3.25

*หมายเหตุ ที่จำนวนรวมเกินจำนวนตัวอย่างเนื่องจากเป็นคำถามประเภทตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากเพื่อน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาคือโทรทัศน์ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50

**ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน
กรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุใน
กรุงเทพมหานคร ได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม แรงจูงใจระหว่างบุคคล และ
แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปราบกฎผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 16-20

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับผลของ แรงจูงใจ
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	3.21	0.37	มาก
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	2.50	0.42	มาก
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.18	0.39	มาก
4. แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	2.25	0.41	น้อย
รวม	2.80	0.25	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ข้อมูลแรงจูงใจทางกายภาพ

แรงจูงใจทางกายภาพ	\bar{x}	S.D.	ระดับผล ของ แรงจูงใจ
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย	3.52	0.57	มากที่สุด
2. แหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.23	0.67	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดตรงเพียงพอ	3.16	0.68	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.35	0.66	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทิศทางแสดงตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน	3.29	0.65	มาก
6. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุอย่าง ครบครันและอยู่ในสภาพที่ดี	3.36	0.70	มาก
7. แหล่งท่องเที่ยวมีบริการที่หลากหลายตรงกับความต้องการ	3.18	0.66	มาก
8. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สถานีนานาชาติ หรือโรงพยาบาล	3.04	0.76	มาก
9. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมที่สามารถเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย	3.06	0.67	มาก
10. ท่านสามารถรับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย จากสื่อต่างๆ	2.88	0.78	มาก
รวม	3.21	0.37	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ข้อมูลแรงงใจทางวัฒนธรรม

แรงงใจทางวัฒนธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับผล ของ แรงงใจ
1. เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงานประเพณี ศาสนาและ วิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ	2.36	0.73	น้อย
2. เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และหัตถกรรมต่างๆ	2.26	0.64	น้อย
3. เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยว	2.24	0.63	น้อย
4. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	2.41	0.71	มาก
5. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะวัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา	2.57	0.67	มาก
6. แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ	2.65	0.70	มาก
7. แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสนใจและหวนรำลึกถึงอดีต	2.69	0.70	มาก
8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	2.78	0.71	มาก
รวม	2.50	0.42	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า แรงงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นประเด็นเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงานประเพณี ศาสนาและ วิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ ประเด็น เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และหัตถกรรมต่างๆ และประเด็นเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ข้อมูลแรงจูงใจระหว่างบุคคล

แรงจูงใจระหว่างบุคคล	\bar{x}	S.D.	ระดับผล
			ของ แรงจูงใจ
1. ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ๆ หรือ เกิด มิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว	3.45	0.67	มาก
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น	3.33	0.65	มาก
3. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	3.23	0.65	มาก
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	3.11	0.64	มาก
5. ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม	3.00	0.65	มาก
6. ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	2.98	0.67	มาก
รวม	3.18	0.39	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับ
มากทุกประเด็น

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ข้อมูลแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	\bar{x}	S.D.	ระดับผล
			ของแรงจูงใจ
1. มักจะเดินทางไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์, ละคร, สารคดี ฯลฯ	1.69	0.72	น้อย
2. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล	1.63	0.62	น้อย
3. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป	1.69	0.64	น้อย
4. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง	2.49	0.89	น้อย
5. มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น	2.81	0.73	มาก
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.75	0.70	มาก
7. ส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.72	0.67	มาก
รวม	2.25	0.41	น้อย

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ประเด็นมักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น ประเด็นส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และประเด็นส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

ข้อเสนอแนะต่อแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน

กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครในขนาดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นปลายเปิด (Opened-ended question) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้วิจัยจับประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน ปรากฏผลดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมจัดการงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้ผู้สูงอายุ
2. ปรับปรุงความสะดวก ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว
3. ควรมีส่วนลดในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ค่ายานพาหนะ ค่าเข้าชม เป็นต้น
4. เพิ่มการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวใหม่ หรือสินค้าทางการท่องเที่ยว

**การเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
ภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่าง
กัน**

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผล
ต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่าง
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไป คือ ระหว่างเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
ด้วยค่าที (t-test) และระหว่างระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัย
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบค่าความ
แตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant
Different) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 22-44

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่าง

แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว	เพศ (N=400)				t-test	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	3.19	0.35	3.21	0.39	-0.59	0.56
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	2.47	0.38	2.51	0.43	-1.06	0.29
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.17	0.39	3.18	0.39	-0.32	0.75
4. แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	2.19	0.39	2.28	0.42	-2.18	0.03*
รวม	2.75	0.23	2.79	0.25	-1.42	0.15

*p < .05 ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ระหว่างเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านแรงจูงใจ
ทางสถานภาพและชื่อเสียง

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบแรงจูงใจ ทกทกภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั่วประเทศ

แรงจูงใจทางกายภาพ	เพศ (N=400)				t-test	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี รมรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบง่าย	3.46	0.57	3.54	0.56	-1.32	0.19
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.26	0.64	3.22	0.69	0.62	0.54
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีที่จอดรถเพียงพอ	3.24	0.63	3.11	0.70	1.18	0.07
4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย	3.32	0.68	3.37	0.64	-0.81	0.42
5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทิศทางแสดงตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน	3.28	0.66	3.29	0.65	-0.07	0.94
6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุอย่างครบครันและอยู่ในสภาพที่ดี	3.39	0.63	3.34	0.73	0.71	0.48
7. แหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการที่หลากหลาย	3.16	0.60	3.20	0.69	-0.51	0.61
8. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สถานีนอนาัยหรือโรงพยาบาล	3.05	0.74	3.03	0.78	-0.18	0.86
9. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย	2.96	0.62	3.12	0.69	-2.24	0.03*
10. สามารถรับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่ายจากสื่อต่างๆ	2.77	0.69	2.93	0.81	-2.06	0.04*
รวม	3.19	0.35	3.21	0.39	-0.59	0.56

*p < .05 ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ประเด็น คือ ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย และประเด็นสามารถรับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายจากสื่อต่างๆ

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศ

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	เพศ (N=400)				t-test	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงาน ประเพณี ศาสนาและ วิถีชีวิตของชุมชน	2.35	0.66	2.36	0.76	-0.26	0.79
2. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และกิจกรรมต่างๆ	2.26	0.63	2.26	0.65	-0.04	0.96
3. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยว	2.18	0.63	2.27	0.63	-1.28	0.20
4. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	2.42	0.68	2.41	0.73	0.21	0.83
5. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา	2.54	0.67	2.59	0.67	-0.83	0.41
6. แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ	2.61	0.70	2.60	0.70	-0.99	0.32
7. แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสุขและหวนรำลึกถึงอดีต	2.63	0.67	2.72	0.72	-1.14	0.25
8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	2.74	0.68	2.80	0.72	-0.85	0.39
รวม	2.47	0.38	2.51	0.43	-1.06	0.29

*p > .05 ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ

แรงจูงใจระหว่างบุคคล	เพศ (N=400)				t-test	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิดมิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว	3.41	0.67	3.48	0.67	-0.97	0.33
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น	3.33	0.70	3.33	0.63	0.02	0.98
3. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	3.25	0.63	3.21	0.66	0.65	0.51
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	3.08	0.64	3.12	0.65	0.53	0.60
5. ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม	3.02	0.59	2.98	0.83	0.54	0.59
6. ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	2.94	0.63	3.00	0.72	-0.80	0.42
รวม	3.17	0.39	3.18	0.39	-0.32	0.75

*p > .05 ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุเพศ

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	เพศ (N=400)				t-test	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. มักจะเดินทางไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์,ละคร,สารคดี ฯลฯ	1.61	0.72	1.74	0.72	-1.73	0.08
2. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล	1.59	0.57	1.66	0.64	-0.99	0.32
3. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป	1.59	0.60	1.74	0.66	-2.23	0.03*
4. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง	2.43	0.86	2.53	0.90	-1.05	-0.29
5. มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น	2.71	0.67	2.86	0.76	-1.91	0.06
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.73	0.69	2.76	0.70	-0.52	0.60
7. ส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.70	0.65	2.73	0.68	-0.40	0.69
รวม	2.19	0.39	2.28	0.42	-2.18	0.03*

*p < .05 ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ประเด็นมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
ภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างระดับ
การศึกษาที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบ แรงจูงใจที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างระดับ
การศึกษา

แรงจูงใจที่มีผลต่อการ ท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา (N=400)						F-test	p
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	3.18	0.38	3.23	0.34	3.50	0.55	3.31	0.04*
2. แรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม	2.48	0.43	2.53	0.39	2.47	0.19	2.44	0.09
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.15	0.40	3.25	0.37	3.37	0.26	3.61	0.03*
4. แรงจูงใจทางสถานภาพ และชื่อเสียง	2.25	0.42	2.23	0.40	2.45	0.37	1.00	0.37
รวม	2.77	0.26	2.80	0.20	2.95	0.24	3.486	0.09

* $p < .05$ ($F_{2,397}=3.02$)

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบ แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบ
แบบสอบถามระหว่างระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นแรงจูงใจ
ทางกายภาพและแรงจูงใจระหว่างบุคคล

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพระหว่างระดับการศึกษา

แรงจูงใจทางกายภาพ	ระดับการศึกษา(N = 400)						F-test	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย	3.48	0.58	3.61	0.51	3.63	0.52	2.46	0.09
2. แหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.24	0.68	3.18	0.66	3.63	0.52	1.72	0.18
3. แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพียงพอ	3.12	0.71	3.24	0.61	3.50	0.53	2.19	0.11
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.32	0.65	3.42	0.66	3.63	0.52	1.50	0.22
5. แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทิศทางแสดงตำแหน่งต่างๆ อย่าง ชัดเจน	3.25	0.66	3.36	0.63	3.63	0.52	0.23	0.11
6. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ อย่างครบครันและอยู่ในสภาพที่ดี	3.37	0.73	3.33	0.61	3.50	0.53	0.29	0.75
7. แหล่งท่องเที่ยวมีบริการที่หลากหลายตรงกับความต้องการ	3.14	0.66	3.29	0.64	3.38	0.92	2.34	0.10
8. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล	3.05	0.75	3.00	0.78	3.13	0.83	0.23	0.79
9. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย	3.02	0.65	3.13	0.72	3.50	0.53	2.76	0.06
10. รับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่าย	2.86	0.78	2.88	0.75	3.50	0.53	2.70	0.07
รวม	3.18	0.38	3.23	0.34	3.50	0.55	3.31	0.04*

* $p < .05$ ($F_{2,397}=3.02$)

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกรายการ

ตารางที่ 28 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมระหว่างระดับการศึกษา

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	ระดับการศึกษา(N = 400)						F-test	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงานประเพณี ศาสนาและ วิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ	2.33	0.71	2.44	0.78	2.38	0.52	1.03	0.36
2. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และหัตถกรรมต่างๆ	2.22	0.62	2.38	0.68	2.25	0.71	2.35	0.10
3. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยว	2.24	0.66	2.21	0.56	2.38	0.52	0.39	0.72
4. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	2.40	0.74	2.42	0.65	2.75	0.71	0.96	0.38
5. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา	2.55	0.70	2.61	0.58	2.75	0.46	0.70	0.54
6. แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ	2.66	0.74	2.66	0.61	2.38	0.52	0.84	0.53
7. แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสุขใจและหวนรำลึกถึงอดีต	2.68	0.71	2.75	0.66	2.25	0.46	1.97	0.14
8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	2.78	0.70	2.80	0.72	2.63	0.52	0.25	0.78
รวม	2.48	0.43	2.53	0.39	2.47	0.19	2.44	0.09

* $p > .05$ ($F_{2,397}=3.02$)

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลระหว่างระดับการศึกษา

แรงจูงใจระหว่างบุคคล	ระดับการศึกษา(N = 400)						F-test	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิด มิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว	3.39	0.70	3.58	0.57	3.88	0.35	4.94	0.01*
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น	3.28	0.67	3.46	0.59	3.50	0.53	3.45	0.03*
3. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	3.21	0.67	3.28	0.61	3.00	0.00	0.98	0.37
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	3.08	0.64	3.15	0.66	3.50	0.53	2.00	0.14
5. ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม	2.98	0.67	3.03	0.61	3.38	0.53	1.63	0.20
6. ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	2.97	0.66	3.00	0.72	3.00	0.00	0.07	0.93
รวม	3.15	0.40	3.25	0.37	3.37	0.26	3.61	0.03*

* $p < .05$ ($F_{2,397}=3.02$)

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แยกต่างกันในประเด็นส่งเสริม ความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิดมิตรภาพ ใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว และประเด็นส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 30-31

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลรายการย่อยเรื่องส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิดมิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.39	-	-	-
ปริญญาตรี	3.58	-0.19*	-	-
ปริญญาโท	3.88	-0.48*	-0.29	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิดมิตรภาพ ใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลรายการย่อยเรื่องส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.28	-	-	-
ปริญญาตรี	3.46	-0.19*	-	-
ปริญญาโท	3.50	0.22	0.04	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น

คิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงระหว่างระดับการศึกษา

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	ระดับการศึกษา(N = 400)						F-test	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. มักจะเดินทางไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์, ละคร, สารคดี ฯลฯ	1.65	0.67	1.77	0.86	1.88	0.35	1.32	0.27
2. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล	1.64	0.63	1.58	0.69	1.88	0.35	0.98	0.37
3. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดาราหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป	1.67	0.66	1.69	0.59	2.13	0.35	1.93	0.15
4. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง	2.57	0.89	2.26	0.84	2.63	0.74	4.88	0.01*
5. มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น	2.81	0.72	2.78	0.74	2.88	0.83	0.09	0.91
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.71	0.73	2.85	0.60	2.88	0.64	1.69	0.19
7. ส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.73	0.69	2.70	0.62	2.88	0.64	0.28	0.75
รวม	2.25	0.42	2.23	0.40	2.45	0.37	1.00	0.37

* $p < .05$ ($F_{2,397}=3.02$)

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แตกต่างกันในประเด็นนี้จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงรายการย่อยเรื่องนี้จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.28	-	-	-
ปริญญาตรี	3.46	-0.31*	-	-
ปริญญาโท	3.50	0.05	-0.05	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องนี้จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
ของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (N=400)								F-test	p
	ต่ำกว่า		10,001-20,000 บาท		20,001-30,000 บาท		30,000 บาทขึ้นไป			
	10,000 บาท		20,000 บาท		30,000 บาท					
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	3.18	0.37	3.21	0.37	3.29	0.05	3.44	0.13	2.53	0.06
2. แรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม	2.45	0.42	2.55	0.45	2.60	0.33	2.63	0.24	2.58	0.05
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.19	0.39	3.15	0.38	3.14	0.45	3.25	0.39	0.52	0.67
4. แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	2.23	0.41	2.33	0.40	2.15	0.38	2.22	0.37	2.00	0.11
รวม	2.87	0.25	2.83	0.26	2.83	0.16	2.91	0.24	1.92	0.32

* $p > .05$ ($F_{3,396}=2.63$)

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แรงจูงใจทางกายภาพ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (N=400)								F-test	p
	ต่ำกว่า		10,001-		20,001-		30,001 บาท			
	10,000 บาท		20,000 บาท		30,000 บาท		ขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี รมรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย	3.46	0.59	3.57	0.52	3.72	0.45	3.17	0.47	3.09	0.03*
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.21	0.74	3.18	0.52	3.45	0.51	3.64	0.50	3.10	0.03*
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดรถเพียงพอ	3.16	0.69	3.03	0.64	3.45	0.57	3.50	0.76	4.21	0.01*
4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย	3.33	0.61	3.38	0.75	3.31	0.66	3.64	0.63	1.11	0.34
5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทิศทางแสดงตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน	3.25	0.67	3.34	0.64	3.41	0.50	3.36	0.74	0.99	0.40
6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุอย่างครบครันและอยู่ในสภาพที่ดี	3.33	0.72	3.36	0.674	3.52	0.63	3.64	0.50	1.41	0.24
7. แหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการที่หลากหลายตรงกับความต้องการ	3.16	0.66	3.20	0.66	3.28	0.65	3.29	0.73	0.39	0.76
8. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล	3.09	0.74	2.96	0.75	2.79	0.73	3.29	1.14	2.20	0.89
9. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย	3.05	0.67	3.01	0.66	3.24	0.58	3.29	0.82	1.44	0.23
10. รับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่าย	2.82	0.79	3.03	0.78	2.72	0.45	3.00	0.88	2.20	0.09
รวม	3.18	0.37	3.21	0.37	3.29	0.05	3.44	0.13	2.53	0.06

* $p < .05$ ($F_{3,396}=2.63$)

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย, ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุด รวดเพียงพอ

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มี แรงจูงใจทางกายภาพแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่36-38

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศ ถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.46	-	-	-	-
10,001-20,000 บาท	3.57	0.11	-	-	-
20,001-30,000 บาท	3.72	0.26*	0.15	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	3.71	0.25	0.14	-0.01	-

* p < .05

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มีแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.21	-	-	-	-
10,001-20,000 บาท	3.18	-0.03	-	-	-
20,001-30,000 บาท	3.45	0.24	0.27	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	3.64	0.44*	0.46*	0.19	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป มีแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และ 10,001- 20,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 38 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางกายภาพรายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดรถเพียงพอ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.16	-	-	-	-
10,001-20,000 บาท	3.03	-0.13	-	-	-
20,001-30,000 บาท	3.45	0.29*	0.42*	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	3.50	0.34	0.47*	0.05	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีแรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดรถเพียงพอ แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 39 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (N=400)								F-test	p
	ต่ำกว่า		10,001-		20,001-		30,000 บาท			
	10,000 บาท		20,000 บาท		30,000 บาท		ขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงานประเพณี ศาสนาและ วิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ	2.32	0.74	2.41	0.70	2.38	0.68	2.64	0.74	1.15	0.33
2. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และหัตถกรรมต่างๆ	2.24	0.67	2.32	0.62	2.31	0.47	2.14	0.53	0.58	0.63
3. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยว	2.18	0.63	2.36	0.63	0.38	0.62	2.29	0.47	2.45	0.06
4. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	2.37	0.73	2.39	0.66	0.62	0.62	3.00	0.68	4.51	0.00*
5. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา	2.52	0.71	2.68	0.60	2.72	0.53	2.43	0.51	2.10	0.10
6. แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ	2.60	0.72	0.69	0.69	2.93	0.65	2.71	0.47	2.09	0.10
7. แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสนใจและหวนรำลึกถึงอดีต	2.65	0.71	2.76	0.67	2.79	0.67	2.71	0.61	0.89	0.44
8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	2.76	0.70	2.81	0.75	2.66	0.67	3.14	0.36	1.66	0.18
รวม	2.45	0.42	2.55	0.45	2.60	0.33	2.63	0.24	2.58	0.05

* $p < .05$ ($F_{3,396}=2.63$)

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ใน ประเด็นเกิด การเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่40

ตารางที่ 40 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางวัฒนธรรมรายการย่อยเรื่องเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.53	-	-	-	-
10,001-20,000 บาท	2.64	0.02	-	-	-
20,001-30,000 บาท	2.62	0.25	0.23	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	2.79	0.63*	0.61*	0.38	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไปมีแรงจูงใจทางวัฒนธรรม เรื่องเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ แยกต่าง จากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาทและ 10,001-20,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 41 การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน

แรงจูงใจระหว่างบุคคล	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (N=400)								F-test	p
	ต่ำกว่า		10,001-		20,001-		30,000 บาทขึ้นไป			
	10,000 บาท		20,000 บาท		30,000 บาท					
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนใหม่ๆ หรือ เกิดมีรูปภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว	3.48	0.62	3.36	0.77	0.48	0.69	3.57	0.76	0.93	0.42
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้ กับบุคคลอื่น	3.35	0.65	3.27	0.69	3.24	0.58	3.57	0.51	1.18	0.32
3. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	3.24	0.68	3.17	0.59	3.21	0.56	3.36	0.74	0.49	0.69
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	3.11	0.59	3.09	0.77	3.21	0.62	3.07	0.62	0.27	0.85
5. ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม	2.99	0.64	3.05	0.64	2.86	0.74	3.00	0.68	0.64	0.59
6. ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.00	0.67	2.97	0.67	2.86	0.69	2.93	0.62	0.41	0.75
รวม	3.19	0.39	3.15	0.38	3.14	0.45	3.25	0.39	0.52	0.67

* $p > .05$ ($F_{3,396}=2.63$)

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 42 การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (N=400)								F-test	p
	ต่ำกว่า		10,001-		20,001-		30,000 บาท			
	10,000 บาท		20,000 บาท		30,000 บาท		ขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. มักจะเดินทางไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์,ละคร, สารคดี ฯลฯ	1.66	0.73	1.83	0.74	1.55	0.63	1.50	0.52	2.07	0.10
2. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล	1.61	0.60	1.75	0.64	1.55	0.63	1.29	0.47	2.98	0.03*
3. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป	1.70	0.67	1.71	0.61	1.55	0.51	1.57	0.65	0.66	0.58
4. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง	2.47	0.91	2.60	0.88	2.17	0.76	2.71	0.47	2.09	0.10
5. มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น	2.76	0.76	2.93	0.64	2.72	0.80	2.93	0.62	1.58	0.19
6. ส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.72	0.72	2.79	0.65	2.90	0.56	2.64	0.84	0.77	0.51
7. ส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	2.72	0.70	0.72	0.65	0.62	0.56	2.93	0.47	0.66	0.58
รวม	2.23	0.41	2.33	0.40	2.15	0.38	2.22	0.37	2.00	0.11

* $p < .05$ ($F_{3,396}=2.63$)

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน ประเด็น มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงรายการย่อยเรื่องมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.46	-	-	-	-
10,001-20,000 บาท	2.60	0.12	-	-	-
20,001-30,000 บาท	2.17	-0.20	-0.43*	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	2.71	0.24	0.11	0.54	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรม เรื่องมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของ

ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของ

ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานครระหว่างเพศ การศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ สังกัดสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-stage Sampling) โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว 4 ประการ คือ แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation), แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Culture Motivation, แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) และแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม มีค่า ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.93 มีค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.83 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยเปรียบเทียบแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม การจำแนกเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และการจำแนกการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) ในกรณีที่พบ

ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธี ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least significant difference : LSD)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 มีช่วงอายุระหว่าง 65 - 69 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 มีสถานภาพการสมรส จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 มีวุฒิการศึกษาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 มีอาชีพก่อนเกษียณคือ รับราชการ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 อาชีพปัจจุบัน คือไม่ได้ทำงาน จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 78.20 มีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวคือ พักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75 เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถเช่าเป็นพาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยว จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน เป็นจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25 มีช่วงเวลาที่มักเดินทางท่องเที่ยวคือวันเสาร์ - อาทิตย์ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากเพื่อน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.80$) ได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{x} = 3.21$) แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 2.50$) และแรงจูงใจระหว่างบุคคล

($\bar{x} = 3.18$) ยกเว้นแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.25$)

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย ($\bar{x} = 3.51$)

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.50$) ได้แก่ ประเด็นเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ($\bar{x} = 2.41$) ประเด็นส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา ($\bar{x} = 2.57$) ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ ($\bar{x} = 2.65$) ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสุขและหวนรำลึกถึงอดีต ($\bar{x} = 2.69$) และประเด็นการท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 2.78$)

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ($\bar{x} = 3.18$)

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.25$) ได้แก่ ประเด็นมักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น ($\bar{x} = 2.81$) ประเด็นส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ($\bar{x} = 2.75$) และประเด็นส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ($\bar{x} = 2.72$)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ในประเด็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมจัดการงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้ผู้สูงอายุ การปรับปรุงความสะดวก ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและหญิงมีแรงจูงใจทางกายภาพแตกต่างกันในประเด็นแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย และประเด็นสามารถรับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายจากสื่อต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและหญิงมีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในทุกประเด็น

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและหญิงมีแรงจูงใจระหว่างบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในทุกประเด็น

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและหญิงมีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันในประเด็นมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางกายภาพและแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางกายภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเด็น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเด็น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันในประเด็นส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนที่ใหม่ ๆ หรือ เกิดมิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว และประเด็นส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกัน ในประเด็นมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดที่เคยไปและมาแล้วให้ฟัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจทางกายภาพแตกต่างกันอย่าง ในประเด็นแหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย, ประเด็นแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดรถเพียงพอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน ในประเด็นเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ในทุกประเด็น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันใน ประเด็นมักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายไว้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงผู้ตอบมีช่วงอายุระหว่าง 65 - 69 ปี มีสถานภาพการสมรส สอดคล้องกับสุดาทิพย์ นันทโชค (2555) ที่ทำการศึกษารื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุเพศหญิงจะให้ความสนใจในรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบต่างๆ และมีความต้องการท่องเที่ยวที่มากกว่าเพศชายและส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550) ที่พบว่า ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 87.97 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนเกษียณคือ รับราชการ อาชีพปัจจุบันคือ ไม่ได้ทำงาน มีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่า 10,000 บาท สอดคล้องกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2547) พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ร้อยละ 51.70 ไม่มีรายได้ประจำ และรองลงมาร้อยละ 24.40 มีรายได้ไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน ทำให้เห็น

ว่าผู้สูงอายุประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีรายได้ และมักพบว่าส่วนใหญ่เมื่อออกจากงานแล้วจะเฝ้าบ้าน รongลงมาคือทำงานบ้านและเลี้ยงหลาน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุที่มีลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน สอดคล้อง กับฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า ในปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Demographic Factor) อันได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รัดับรายได้ อาชีพ ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ย่อม ส่งผลต่อรูปแบบความต้องการท่องเที่ยวและปริมาณการซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวคือ พักผ่อนหย่อนใจ เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถเช่าเป็นพาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยว เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน ใช้ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน ช่วงเวลาที่มักเดินทางท่องเที่ยวคือวันเสาร์ – อาทิตย์ สอดคล้องกับ พิสมัย ประชานันท์ และ คณะ (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรบริโภคผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของ ชาวไทยที่มีพฤติกรรมท่องเที่ยวไม่เกิน 5 วันต่อครั้ง พบว่าผู้สูงอายุมักไม่เดินทางเป็นเวลาหลายๆ วันต่อครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท สอดคล้องกับสุดาทิพย์ นันทโชค (2555) ที่ศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่านักท่องเที่ยว สูงอายุที่เดินทางท่องเที่ยวจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 500 บาทและมักใช้จ่ายไปกับการ ทำบุญบริจาคมากที่สุด และสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ ระยับศรี (2551) ที่พบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งน้อยกว่า 1,000 บาท ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ชอบท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข้อมูล ข่าวสารทางการท่องเที่ยวจากเพื่อน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลง ทางด้านต่างๆ อย่างชัดเจน จึงมักเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของผู้สูงอายุจะทำให้ผู้สูงอายุเกิดการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของภทศิษฐ์ โชคอนันต์ตระกูล (2553) ที่ พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ สังคม และอารมณ์ ชอบไปท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสอดคล้องกับคาเพลล่า และ กรีโค (Cappella and Greco, 1989)

ได้ทำการวิจัยในเรื่อง แหล่งข้อมูลที่ผู้สูงอายุใช้ตัดสินใจเลือกการเดินทางเพื่อการพักผ่อน พบว่าผู้สูงอายุจะตัดสินใจเลือกการเดินทางท่องเที่ยวจากข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมาจากครอบครัว เพื่อน และคำพูดปากต่อปาก ที่กล่าวถึงข้อดีของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน

กรุงเทพมหานคร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมาก ได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ แรงจูงใจทางวัฒนธรรมและแรงจูงใจระหว่างบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพที่ดี รมรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด ระเบียบร้อย สดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวควรมีความสวยงามและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการจะทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว ให้ได้รับความสุข ความสบาย และความประทับใจ

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสนใจและหวงแหนถึงอดีต และการท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา นิมหิรัญวงษ์ (2544) ที่พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน และสอดคล้องกับนอร์ด (Nord, 1998) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทชมธรรมชาติ พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีการพัฒนาทางอารมณ์ดีขึ้น คือ มีการตอบสนองต่อปฏิกริยาทางด้านลบน้อยลง

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมากทุกประเด็น คือ ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนใหม่ๆ หรือ เกิด มิตรภาพ

ใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ อุตราพร บุณนาค (2538) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สูงอายุต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการมีสัมพันธภาพสังคมกับผู้อื่นเป็นรายบุคคล ซึ่งไม่ต้องการคนจำนวนมากนักแต่ต้องการคนจำนวนน้อยที่คอยดูแลเอาใจใส่ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำให้ได้พบปะกับผู้คนใหม่ๆ ได้แลกเปลี่ยนทรรศนะกับบุคคลอื่น นั้นก็น่าจะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะทางจิตที่ดีขึ้น

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และส่งเสริมความรู้สึกในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษาของแมททีสันและแมคโคแนลล์ (Matteson and Mc Conall, 1988) ที่พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุจะลดลงเมื่อผู้สูงอายุไม่ได้รับการเอาใจใส่จากบุตรหลานทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกเหงา ส่งผลต่ออัตถิภาวนิยมของผูสูงอายุต่ำลง ส่งผลต่อสภาพจิตใจ ทำให้เกิดความเครียด เกิดความวิตกกังวล อารมณ์ไม่ดีไม่มั่นคงกระทบต่อการเห็นคุณค่าของตนเอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ในประเด็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมจัดการงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้ผู้สูงอายุ สอดคล้องกับ รัชณี ฝนทองมงคล (2538) พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ ตามความสนใจและควรมีนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน รองลงมาคือปรับปรุงความสะดวก ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว

สอดคล้องกับ เกดศิริ เจริญวิศาล และจุฑามาศ จันทร์ธน์ (2542) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความเข้าใจแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย” พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปต่างประเทศเพราะการเดินทางไปต่างประเทศ มีความสะดวกและมีความปลอดภัยสูงกว่าการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย

การเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศที่แตกต่างกัน พบว่าแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างของอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับนิตยาวัต วิชโรบล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พบว่าแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวภายในประเทศของเพศชายและหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวจากอิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยในอดีต และส่วนใหญ่อยากจะเดินทางท่องเที่ยวตามรอยละครโทรทัศน์หลังจากที่ชมละครแล้วมากกว่าเพศชาย และยังสอดคล้องกับ ไรอัน (Ryan, 1995) ที่พบว่า เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่มากกว่าเพศชาย 3 ปัจจัยหลัก คือ ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน ความต้องการพักผ่อนทางร่างกาย และความต้องการพักผ่อนทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเพศของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน ทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างกันย่อมทำให้แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า แรงจูงใจทางกายภาพและแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แรงจูงใจทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับประสพพร พุ่มพวง (2545) ที่พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

ปริญญาตรี จะใช้ปัจจัยทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นผลมาจากเนื่องจากประชาชนในกลุ่มนี้เป็นผู้จบการศึกษาในระดับสูงจึงมีอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะทำให้มีทัศนคติและความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังนั้นแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจึงย่อมแตกต่างกัน

แรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับประพิศ จันทร์พุกษา(2537) ที่พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันเพราะผู้สูงอายุแต่ละท่านมีพื้นฐานความรู้ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่แล้ว จึงทำให้ความต้องการแตกต่างกัน ผู้สูงอายุที่มีความพอใจในชีวิตสูง เป็นผู้มีบุคลิกภาพมั่นคงในสภาวะอารมณ์หรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในสังคมมาก และผู้สูงอายุที่มีความพอใจในชีวิตสูงเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในสังคมมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมจะมีความปรารถนาที่จะได้พบปะ แลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่างบุคคลที่ต่างกัน

3. การเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันไม่น่าจะมีผลต่อแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เนื่องจากการตัดสินใจท่องเที่ยวนั้นน่าจะมีอิทธิพลมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล สอดคล้องกับวัชรภรณ์ รัชย์(2551) ที่พบว่า รายได้ต่อเดือนไม่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพราะอาจขึ้นอยู่กับความสนใจและการตัดสินใจส่วนบุคคลมากกว่า และสอดคล้องกับ ฮัดแมน (Hudman, 1980) ที่กล่าวว่า คนเรามีสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็นอยู่ในตัวเอง อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เดินทางท่องเที่ยว เช่นมีความอยากรู้อยากเห็นวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ ของประเทศอื่น ๆ ที่แตกต่างกับที่ตนอาศัยอยู่ ทำให้ผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมักมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมี ค่าใช้จ่ายต่อการท่องเที่ยวแต่ละครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท ดังนั้นในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งผู้สูงอายุจะน่าจะสนใจในสินค้าและบริการที่มีราคาไม่สูงมากนัก ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าควรมีสิทธิพิเศษ ส่วนลด การจัดรายการสินค้าหรือบริการราคาพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าบริการต่างๆ ค่ายานพาหนะ ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม เป็นต้น
2. ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมักมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดย เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน และมักจะ ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากเพื่อน ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างๆ ก็ควรที่จะประชาสัมพันธ์ในชมรม หรือสถานที่ที่มีการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุจะทำให้เกิดการกระจายข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวได้ง่าย
3. ในด้านแรงจูงใจทางกายภาพนั้น เนื่องจากผู้สูงอายุเห็นว่าเป็นแรงจูงใจที่มีผลมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี รมรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย ดังนั้นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวก็ควรที่จะรักษามาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวเอาไว้ให้ดีให้ผู้สูงอายุรู้สึกอยากที่จะเดินทางท่องเที่ยว ส่วน สิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ ความ สามารถ ที่จะ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย อยู่ใกล้กับอนามัยหรือสถานปฐมพยาบาล นี้ก็ควรที่จะปรับปรุงเพิ่มเติมให้ดียิ่งขึ้นไป เช่น อาจจะมีบริการสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ เป็นต้น
4. ในด้านแรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมและน่าสนใจ ที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้ สิ่งต่างๆ ได้โดยง่ายจากแหล่งท่องเที่ยว งานประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของชุมชน ดนตรี งานศิลปะ หัตถกรรม ฯลฯ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมไทยได้โดยง่าย และอาจมีการจัดกิจกรรมย้อนยุคเพื่อดึงดูดความสนใจของ

ผู้สูงอายุให้เกิดความหวงรำลึกถึงอดีตและ ซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้าน วัฒนธรรม

5. ในด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุมีแรงจูงใจระหว่าง บุคคลในระดับสูงทุกประเด็น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแหล่งท่องเที่ยวจึง ควรจะส่งเสริมให้แหล่ง ท่องเที่ยว มีกิจกรรม ให้ผู้สูงอายุได้ พบปะพูดคุยระหว่าง กันให้มากขึ้น โดยกิจกรรมนั้นๆ ควรช่วยให้ ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดมิตรภาพ ใหม่จากการเดินทางท่องเที่ยว โดยการผ่านกิจกรรมกลุ่มให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาส พุดคุย แลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกัน

6. ในด้านแรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง ควรมีการปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาวิธีการ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์ สารคดี ละคร แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล แหล่ง ท่องเที่ยวที่ดารานักแสดงหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงชอบไปให้มากขึ้น ด้วยวิธีการที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุได้ โดยตรง เพื่อให้ผู้สูงอายุรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในประเภทนี้ได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการจัดงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้ผู้สูงอายุในชมรม ผู้สูงอายุ เช่น ใช้งบประมาณในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละชมรมปีละ 1 ครั้ง เป็นต้น รวมทั้งควรมี การลดหย่อนการเข้าถึงสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ค่าเข้าชม ค่า ยานพาหนะ เป็นต้น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย ชมรมและมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เป็นต้น ควรให้ความร่วมมือกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ทั้งในด้านของอุปกรณ์เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และอุปกรณ์เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแล ซ่อมแซม ทำนุ บำรุง ให้อยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้งานเสมอ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุ เช่น การปฐมพยาบาล การดูแลเอาใจใส่ การเอาอกเอาใจ สามารถให้คำแนะนำรวมทั้งระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในแต่ละภูมิภาค
2. ศึกษาอุปสรรคที่ขัดขวางการสร้างแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ
3. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุได้อย่างครบวงจร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). กองวิชาการและฝึกอบรม อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว.

กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.).

การท่องเที่ยวและกีฬา , กระทรวง. (2550). การท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

เกตุศิริ เจริญวิศาล และจุฑามาศ จันทร์ตน์. (2552). ความเข้าใจแรงจูงใจในการท่องเที่ยว : เพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กุลวดี แก้วกล้า. (2550). พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของข้าราชการเกษียณอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาประชากรศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

จริยวัตร คมพาศ์. (2525). แก้อย่างมีความสุข. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลรามาริบดี.

จรรยา เสียงเสนาะ. (2545). เพื่อความสุขในวัยสูงอายุ. เล่มที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุขทัยธรรมาริราช.

ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สามลดดา.

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). การวางแผนและพัฒนาตลาดกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เชียรศรี วิวิธศิริ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท และประสาน หอมพูล . (2535). จิตวิทยาเบื้องต้น/จิตวิทยาธุรกิจเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วังอักษร.

ตุ้ย ชุมสาย, ม.ล. และอุทัยพร พรหมโยธี. (2527). ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

- นิคม จารุมณี. (2544). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- นิตยารตี วัชโรบล . (2553). อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตสา ชัชกุล. (2551). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตสา ชูโต. (2525). คนไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, 2548.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). ผู้สูงอายุไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย.
- ประพิศ จันทร์พุกษา. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมในสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไทยในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อินเตอร์เทคพริ้นติ้ง.
- ประสพพร พุ่มพวง. (2545). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2547). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเดินทางและการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรารธนา ศิริเบญจรัตน์. (2553). รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการบำนาญในเขตเทศบาล จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พิสมัย ประชานันท์ และคณะ . (2549). พฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอิสานใต้ . รายงานฉบับสมบูรณ์. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- ภัททิศรี โชคอนันต์ตระกูล. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะ วิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี ฝนทองมงคล . (2538). การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุภายหลังการเกษียณอายุราชการ .
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เลิศพร ภาวะสกุล. เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว . กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2540.
- วัชรภรณ์ ระยับศรี. (2551). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและ
ชาวต่างชาติ ที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). จำนวนผู้สูงอายุโลก[ออนไลน์],
แหล่งที่มา : http://www.cps.chula.ac.th/pop_info/thai/nop7/aging98.html [2555,
พฤศจิกายน 2].
- วารสารยุติธรรม. (2556). "โลกกำลังก้าวสู่...สังคมผู้สูงอายุ," วารสารยุติธรรม. 2(3 มกราคม 2556):
68-69.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2546). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.
- ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร . (2547). การแบ่งเขตการบริหารงาน [ออนไลน์] , แหล่งที่มา :
<http://203.155.220.118/info/NowBMA/frame.asp> [2555, มีนาคม 21].
- ศูนย์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2553). ความหมายของการท่องเที่ยว[ออนไลน์],

แหล่งที่มา : <http://www.nectec.or.th/courseware/siamculture/travel/knowledge> [2555, พฤศจิกายน 2].

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2553). ความหมายของการท่องเที่ยว [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://nectech.or.th/courseware/siamculture/travel/knowledge/travel04/html>. [2555, กันยายน 13]

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2547) ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท: บทสรุปผู้บริหาร.

สุชา จันทน์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุชาดา นิมหิรัญวงษ์ . (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุดาทิพย์ นันทไชค. (2555). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุดาพร วรพล . “การจัดการและการตลาดของนักท่องเที่ยววัยทองในประเทศไทย,” จุลสารการท่องเที่ยว 18,4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542): 19.

สุรกุล เจนอบรม. (2534). วิทยาการผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาาระบบนอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ . (2550). รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://service.nso.go.th>[2555, มีนาคม 18]

สำนักงานสถิติแห่งชาติ . (2553). จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th>[2555, มีนาคม 18]

สำนักงานสถิติแห่งชาติ . (2555). เตรียมตัวให้พร้อมไว้...ในวัยผู้สูงอายุ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th>[2555, พฤษภาคม 7]

- สำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . (2553). สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ . จำนวนประชากรผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.oppo.opp.go.th>[2555, มีนาคม 20]
- อภิวัฒน์ เสือปาน. (2549). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต , สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อริยา คูหา. (2545). แรงจูงใจและอารมณ์. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อารี พันธุ์มณี. (2534). จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ่อน.
- อุตราพร บุญนาค. (2538). ปัญหาและความต้องการของคนชราในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาอังกฤษ

- Burke, F.J., and Resnick, B. P. (1991). Marketing and Travel Product. Cincinnati : South – Western.
- Capella, L.M. and Greco, A.J., (1989). Information Sources of Elderly for Vacation Decision. Mississippi : Mississippi State University.
- Chen, C. F. and Wu, C. C. (2008). How Motivations, Constraints, and Demographic Factors Predict Seniors' Overseas Travel Propensity. Nan Hua University
- Cohen, S. and Taylor, L. (1976). Escape Attempts: The Theory and Practice of Resistance in Everyday Life. the University of California.

- Cooper, C., J. E., Fletcher, D. G., and Wanhill, S. (1993). Patterns and Characteristics of the Supply of Tourism. London: Pitman Publishing.
- Gandhi-Aurora,R., and Shaw,R. (2000). Satisfaction, Novelty Seeking and Repurchase in Tourism Special Events: An Exploratory Analysis. ANZMAC 2000:Australian and New Zealand Marketing Academy Conference.
- Houston J. (1985). Motivation. London: Collier Macmillan Publisher.
- Kanok, E., Kucukemirog, O., Kara, A., and Tevfik, D., 'Holiday destinations: modeling vacations' preferences.Journal of Vacation Marketing 2 (April 1996):299-314.
- Kuilboer, A. B. (2010). Analysis Service Quality for Senior Travellers: A Mixed Research Approach Investigating the Perceptions of Satisfaction in this Growing. Bachelor of Administration (Tourism)(Hons 1st Class). James Cook University.
- Matteson, M.A. and Mc Connell,E.S.(1988). Gerontological Nursing: Concepts and Practice. Saunders : Philadelphia
- McIntosh, R. W. and Goelder, C.R. (1986). Tourism principle practices, philosophies.New York: John Wiley and Sons.
- Miller, C.A. (1995). Nursing Care of Older Adult Theory and Practice. 2nd ec. Philladelphia: J.B. Lippincott.
- Nord, M. (1998). The Association Forest Recreation with Environmentalism Psychology literature. Madison. WI: University of Wisconsin.
- Swarbrooke, J., and Horner, S. (1999). Consumer Behavior in Tourism. New Delhi : Butterworth – Heinemann.
- Ryan, C. (1995). Researching Tourist Satisfaction Issues, Concept, Problem. London : Routledge.

Wang, K. C., Chen, J. C. and Chou, S. H. (2007). Senior Tourists' Purchasing Decisions in Group Package Tour. Anatolia: An international Journal of Tourism and Hospitality Research. 18(1): 139-154.

Yamane, T. (1973). Statistic: An Introductory Analysis. Tokyo: Harper International Edition.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ดร.โสภณฤทัย สุรนธยาธร อาจารย์ประจำแขนงวิชาการจัดการนันทนาการและ
การท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา อาจารย์ประจำแขนงวิชาการจัดการนันทนาการและ
การท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.อัฐฐิมา นิลนพคุณ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. พันโท นายแพทย์ยศวีร์ วงศ์เจริญ อายุรแพทย์ด้านหัวใจ แพทย์ประจำคลินิกผู้สูงอายุ
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
5. พันโทหญิงกรองแก้ว เจนเจษฎา ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ หัวหน้าคลินิกผู้สูงอายุ
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๖๔๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อภิญญา นิลนพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๖๕๘

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายแพทย์ศวีร์ วงศ์เจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวณิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๗๖๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๔ ลำผักชี หนองจอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๔ ลำผักชี หนองจอก จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๗๒๗

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุเขตตลิ่งชัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุเขตตลิ่งชัน จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๓๒๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเอะที่เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านนักกีฬาแหลมทอง หอพระพุทธชินราช (คุณพงษ์รัตน์ ธารแก้ว)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตเอะที่ให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านนักกีฬาแหลมทอง หอพระพุทธชินราช จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)

คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๗๒๐

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติโครงการที่เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุ กศน. เขตลาดพร้าว (คุณอุษา เหล็กเพชร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุมัติให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุ กศน. เขตลาดพร้าว จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐ์ชัย อินทรากรม)

คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๑๑๗๒๙๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตขอคืนค่าเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุชุมพล ๙๖ วัดสน (นาวาเอก (พิเศษ) ณรงค์ กัญหาญจนะ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวณิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตขอคืนค่าเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุชุมพล ๙๖ วัดสน จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินทรชัย อินทிரารณ)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔๒๑๗๒๗

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๗๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุตรอกสะพานยาว (คุณไอ้ ราชภัคดี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวณิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตให้ นางสาวพลอยระพี ชลวณิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุตรอกสะพานยาว จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินทรชัย อินทรากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๐๒๕๓

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเกณฑ์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นักสังคมสงเคราะห์ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๑ คลองเตย (คุณอรเพ็ญ เพชรรักษ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๑ คลองเตย จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๓๒๕๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๓ สีพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวณิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวพลอยระพี ชลวณิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๓ สีพระยา จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)

คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๗๒๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานชมรมผู้สูงอายุวัดพระเชตะวันธรรม (คุณชัชวาล โพธิ์โพโรจน์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพลอยระพี ชลวนิช นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวพลอยระพี ชลวนิช เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุวัดพระเชตะวันธรรม จำนวน ๓๕ คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

รายชื่อชมรมผู้สูงอายุที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มรัตนโกสินทร์ ชมรมผู้สูงอายุวัดพระอารามบ่อธรรม (เขตดุสิต)
2. กลุ่มลุมพินี ชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา (เขตบางรัก)
3. กลุ่มวิภาวดี ชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 11 ประดิพัทธ์ ซอย 7
(เขตบางซื่อ)
4. กลุ่มเจ้าพระยา ชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 41 คลองเตย (เขตคลองเตย)
5. กลุ่มธนบุรี ชมรมผู้สูงอายุตรอกสะพานยาว (เขตธนบุรี)
6. กลุ่มตากสิน ชมรมผู้สูงอายุ 96 วัดสน (เขตราษฎร์บูรณะ)
7. กลุ่มพระนครเหนือ ชมรมผู้สูงอายุกศน. เขตลาดพร้าว (เขตลาดพร้าว)
8. กลุ่มบูรพา ชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านนักกีฬา 93 แหลมทอง หอพระพุทธชินราช
(เขตสะพานสูง)
9. กลุ่มสุวินทวงศ์ ชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 44 ลำผักชีหนองจอก
(เขตหนองจอก)
10. กลุ่มศรีนครินทร์ ชมรมผู้สูงอายุ 043 มีนบุรี (เขตมีนบุรี)
11. กลุ่มมหาสวัสดิ์ ชมรมผู้สูงอายุตลิ่งชัน (เขตตลิ่งชัน)
12. กลุ่มสนามชัย ชมรมผู้สูงอายุบางขุนเทียน เคหะธนบุรี (เขตบางขุนเทียน)

ภาคผนวก ค

เครื่องมือในการทำวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับ
บัณฑิตศึกษา ของนางสาวพลอยระพี ชลวณิช นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาคปกติ ชั้นปี
ที่ 2 แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 7 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน 8 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ	
4 ด้าน ดังนี้	
แรงจูงใจทางกายภาพ	จำนวน 10 ข้อ
แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	จำนวน 8 ข้อ
แรงจูงใจระหว่างบุคคล	จำนวน 6 ข้อ
แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง	จำนวน 7 ข้อ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดพิจารณา และตอบคำถามทุกข้อ
ของแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านทุกข้อจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และ
เป็นการเสนอแนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ ใน
กรุงเทพมหานคร คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ

กรุณาตรวจสอบว่าท่านได้ตอบครบทุกข้อก่อนส่งแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
สำหรับความกรุณาในการตอบแบบสอบถามของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 60-64 ปี 65-69 ปี
 70-74 75-79 ปี 80 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ โสด สมรส มีบุตร _____ คน
 หย่า หม้าย
4. การศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. อาชีพก่อนเกษียณ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ
 พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ
 พนักงาน/ลูกจ้างของเอกชน เกษตรกรรม
 ค้าขาย/อิสระ รับจ้างทั่วไป
 อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. อาชีพปัจจุบัน ไม่ได้ทำงาน ธุรกิจส่วนตัว
 รับจ้าง อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. รายได้ปัจจุบัน (เฉลี่ยต่อเดือน) ไม่เกิน 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท
 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท
 40,001-50,000 บาท 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความตามความเป็นจริงของท่าน

1. วัตถุประสงค์หลักของท่านในการเดินทางท่องเที่ยวคืออะไร

☐ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	☐ เพื่อเยี่ยมญาติ / เพื่อน
☐ กีฬาและความบันเทิง	☐ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
☐ ประชุม/ สัมมนา/ อบรม	☐ ธุรกิจ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
2. ท่านใช้พาหนะใดในการเดินทางท่องเที่ยว

☐ รถยนต์ส่วนตัว	☐ รถโดยสารประจำทาง
☐ รถเช่า	☐ เครื่องบิน
☐ เรือ	☐ รถไฟ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
3. ท่านมักเดินทางท่องเที่ยวกับใคร

☐ เดินทางคนเดียว	☐ ครอบครัว
☐ เพื่อน	☐ กรุ๊ปทัวร์
☐ หน่วยงาน/ องค์กร/ ชมรม	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง

☐ 1-2 วัน	☐ 3-4 วัน
☐ 5-6 วัน	☐ มากกว่า 6 วันขึ้นไป
5. ช่วงเวลาที่ท่านมักเดินทางท่องเที่ยว

☐ วันธรรมดา	☐ วันเสาร์-อาทิตย์
☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์	☐ วันหยุดติดต่อกันหลายวัน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
6. จำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง เฉลี่ยต่อครั้ง

☐ ต่ำกว่า 1,000 บาท	☐ 1,000-2,000 บาท
☐ 2,001-3,000 บาท	☐ 3,001-4,000 บาท
	☐ 4,001 บาทขึ้นไป

7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทใดที่ท่านชอบไปท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เช่น โฮมสเตย์ OTOP หมู่บ้านท่องเที่ยว ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ

เช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทางและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ การศึกษาทางวิทยาศาสตร์
อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน
สิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่า ภูเขา น้ำตก ถ้ำ เกาะ แก่ง ทะเล อ่าว ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

เช่น ย่านบันเทิงหรือสถานบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุก

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เช่น งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดง ศิลปวัฒนธรรม สินค้า
พื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

เช่น การนวดแผนโบราณ การนวดแผนไทย การอาบน้ำแร่ นำพุร้อนธรรมชาติ ฯลฯ

8. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หนังสือพิมพ์

วิทยุ

โทรทัศน์

นิตยสาร

คู่มือการท่องเที่ยว

อินเทอร์เน็ต

เพื่อน

ครอบครัว/ญาติ

บริษัททัวร์

โรงแรม

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลของแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของท่านตามความเป็นจริง

รายการแรงจูงใจ	ระดับผลของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
แรงจูงใจทางกายภาพ				
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่ดี ร่มรื่น อากาศถ่ายเท สะอาด เรียบร้อย				
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นและดึงดูดใจอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว				
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดครรถเพียงพอ				
4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย				
5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทิศทางแสดงตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน				
6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุอย่างครบครันและอยู่ในสภาพที่ดี เช่น ทางลาดสำหรับรถเข็น, ราวสำหรับเกาะ, ห้องน้ำเพียงพอ, สถานที่กำบังแดดและฝน, พื้นทางเดินที่ไม่ลื่นหรือป้องกันการหกล้ม, จุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น, เก้าอี้สำหรับนั่งพักตามจุดบริการต่างๆ เป็นต้น				
7. แหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการที่หลากหลายตรงกับความต้องการ				
8. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สถานีนอนาามัย หรือโรงพยาบาล				
9. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จากยานพาหนะที่หลากหลาย				
10. ท่านสามารถรับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่าย จากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ				

รายการแรงจูงใจ	ระดับผลของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
แรงจูงใจทางวัฒนธรรม				
1. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านงานประเพณี ศาสนาและวิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ				
2. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านดนตรี งานศิลปะ และหัตถกรรมต่างๆ				
3. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านแหล่งท่องเที่ยว				
4. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ				
5. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี และศาสนา				
6. แหล่งท่องเที่ยวทำให้ได้รู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลต่างๆ				
7. แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสุขใจและหวนรำลึกถึงอดีต				
8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม				
แรงจูงใจระหว่างบุคคล				
1. ส่งเสริมความปรารถนาที่อยากจะได้พบผู้คนใหม่ๆ หรือ เกิดมิตรภาพใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว				
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น				
3. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น				
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม				
5. ส่งเสริมความมั่นใจในการเข้าสังคม				

รายการแรงจูงใจ	ระดับผลของแรงจูงใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
6. ส่งเสริมการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง				
1. มักจะเดินทางไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยใช้ถ่ายภาพยนตร์,ละคร,สารคดี ฯลฯ				
2. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล				
3. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดารานักแสดงหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบไป				
4. มักจะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดตัวเคยไปและมาเล่าให้ฟัง				
5. มักไปแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพใจ เช่น ก่อให้เกิดอารมณ์แจ่มใสสุขภาพจิตดีขึ้น เป็นต้น				
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเองจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ				
7. ส่งเสริมความรู้สึกรักในการมองเห็นคุณค่าแห่งตนจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ				

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

😊😊😊ขอขอบพระคุณในความคิดเห็นของท่าน😊😊😊

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	พลอยระพี ชลวณิช
วัน เดือน ปี เกิด	8 ธันวาคม พ.ศ. 2531
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554 - วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง), คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554 - จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, 2550